BRATISLAVA ● XXIX. ROČNÍK

16. JÚLA 1984 ● Kčs 3,– 29

štart'84

MACEDA (uprostred v červenom vo výskoku) svojím gólom vyradil obhajcu titulu, mužstvo NSR.

20 strán z ME vo futbale

Majstrovstvá Európy 1984 vo výsledkoch

1. SKUPINA

FRANCÚZSKO — DÁNSKO 1:0 (0:0)

Paríž, štadión Parc des Princes
Francúzsko: Bats — Bossis, Battiston, Le Roux (60. min, Domergue) Amoros — Fernandez, Tigana, Giresse, Platini — Lacombe, Bellone
Dánsko: Qvist — M. Olsen, Busk, Nielsen, Bertelsen — Arnesen (od 80. min J. Olsen), Simonsen (46. min Lauridsen), Lerby — Laudrup Berggreen, Elkjaer
Gól: Platini
Rozhodovali: Roth — Tritschler, Pauly (NSR)
Žltá karta: J. Olsen
Červená karta: Amoros
48 000 divákov

BELGICKO — JUHOSLÁVIA 2:0 (2:0)

Lens, štadión Felix-Bollaert
Belgicko: Pfaff — Grun, Clijters, De Greef, De Wolf-Scofi, Ceulemans, Vandereycken, Vercauteren — Claesen, Vanderbergh.
Juhoslávia: Simovič — N. Stojkovič, Zajec, Katanec, Hadžibegič — Gudelj, Baždarevič, Šestič — Halilovič, Sušič, Zl. Vujovič
Góly: Katanec (vlastný), Grun
Rozhodovali: Fredriksson — Helen, Johansson (Švédsko)
Žltá karta: Hadžibegič
50 000 divákov

FRANCÚZSKO — BELGICKO 5:0 (3:0)

Nantes, štadión Beaujoire
Francúzsko: Bats — Battiston, Bossis, Domergue — Fernandez, Tigana, Giresse, Platini, Genghini — Lacombe, Six
Belgicko: Pfaff — Grun, Lambrichts, De Greef, De Wolf — Scifo, Vandereycken, Ceulemans, Vercauteren-Claesen, Vanderbergh.
Góly: Platini 3, Giresse, Fernandez
Rozhodovali: Valentine — McGinlay, Williamson (Škótsko)
Žlté karty: Claesen, Fernandez
52 000 divákov

DÁNSKO — JUHOSLÁVIA 5:0 (2:0)

Lyon, štadión Gerland
Dánsko: Qvist — Busk, M. Olsen, I. Nielsen, O. Rasmussen — Arnesen, Berggreen, Bertelsen, Lerby — Laudrup, Elkjaer
Juhoslávia: Ivkovič — Miljuš, Zajec, N. Stojkovič, Radanovič — Gudelj, Katanec, Sušič, Baždarevič — Zl. Vujovič, Cvetkovič
Góly: Ivkovič (vlastný), Berggreen, Arnesen, Elkjaer, Lauridsen
Rozhodovali: Lamo — Castillo — Sanchez, Perez (Španielsko)
30 000 divákov

DÁNSKO — BELGICKO 3:2 (1:2)

Strasbourg, štadión De la Meinau
Dánsko: Qvist — Rasmussen (58. Brylle), Olsen, Nielsen, Busk — Berggreen, Arnesen (76. Sivebäk), Bertelsen, Lerby — Laudrup, Elkjaer
Belgicko: Pfaff — Grun, Clysters, De Greef, De Wolf — Vercauteren (Voordeckers), Scifo, Vandereycken, Ceulemans — Claesen (Coeck), Vanderbergh
Góly: Arnesen, Brylle, Elkjaer — Ceulemans, Vercauteren
Rozhodovali: Prokop — Kirschel, Perschen (NDR)
Žlté karty: De Greef, Vandereycken
45 000 divákov

FRANCÚZSKO — JUHOSLÁVIA 3:2 (0:1)

St. Etienne, štadión Geoffroy Guichard
Francúzsko: Bats — Battiston, Bossis, Domergue — Fernandez, Tigana, Giresse, Platini, Ferreri (Bravo) — Rocheteau (Tusseau), Six.
Góly: Platini 3 — Šestič, D. Stojkovič
Rozhodovali: Daina — Galler, Baumann (Švajčiarsko)
30 000 divákov

Tabuľka 1. skupiny

1. Francúzsko	3	3	0	0	9:2	6
2. Dánsko	3	2	0	1	8:3	4
3. Belgicko	3	1	0	2	4:8	2
4. Juhoslávia	3	0	0	3	2:10	0

2. SKUPINA

NSR — PORTUGALSKO 0:0

Strasbourg, štadión De la Meinau
NSR: Schumacher — B. Förster, Stielike, K. H. Förster, Briegel — Buchwald (Bommer), Rolff (Matthäus), Brehme, Rummenigge — Völler, K. Allofs
Portugalsko: Bento — Joao Pinto, Lima Pereira, Eurico, Magalhaes — Carlos Manuel, Pacheco, Chalana — Sousa, Frasco, Jordao
Rozhodovali: Juška — Butenko, Svačenok (ZSSR)
Žltá karta: Magalhaes
48 000 divákov

RUMUNSKO — ŠPANIELSKO 1:1 (1:1)

St. Etienne, štadión Geoffroy Guichard
Rumunsko: Lung — Rednic, Stefanescu, Iorgulescu, Ungureanu — Dragnea (Ticleanu), Bölöni, Klein, Coras — Camataru, Gabor
Španielsko: Arconada — Urquiaga, Maceda, Goicoechea, Camacho — Señor, Victor, Gallego (Julio Alberto), Gordillo — Santillana, Carrasco
Góly: Bölöni — Carrasco
Žltá karta: Iorgulescu
Rozhodovali: Ponnet — Schoeters, Crucke (Belgicko)
20 000 divákov

NSR — RUMUNSKO 2:1 (1:0)

Lens, Felix-Bolaert štadión
NSR: Schumacher — B. Förster, Stielike, K. H. Förster (Buchwald), Briegel — Brehme, Maier (Littbarski), Matthäus — Völler, Rummenigge, Allofs
Rumunsko: Lung — Rednic, Stefanescu, Andone, Ungureanu — Dragnea (Ticleanu), Bölöni, Klein, Hagi (Zare) — Camataru, Coras
Góly: Völler 2 — Coras
Rozhodovali: Keizer — Mulder, van Swieten (Holandsko)
Žlté karty: Stielike — Stefanescu
45 000 divákov

PORTUGALSKO — ŠPANIELSKO 1:1 (0:0)

Marseille, štadión Vélodrome
Portugalsko: Bento — Joao Pinto, L. Pereira, Eurico, Magalhaes — Sousa, Carlos Manuel — Pacheco, Frasco, Chalana — Jordao
Španielsko: Arconada — Urquiaga (Señor), Maceda, Goicoechea, Camacho — Gordillo, Julio Alberto (Lopez), Victor, Gallego — Santillana
Góly: Sousa — Santillana
Rozhodovali: Vautrot — Biguet, Wurtz (Francúzsko)
Žlté karty: Carrasco — L. Pereira
35 000 divákov

NSR — ŠPANIELSKO 0:1 (0:0)

Paríž, štadión Parc des Princes
NSR: Schumacher — B. Förster, Stielike, K. H. Förster, Briegel — Matthäus, Meier (Littbarski), Brehme (Rolff) — Rummenigge, Völler, Allofs
Španielsko: Arconada — Camacho, Maceda, Goicoechea (Salva), Señor — Gordillo, Julio Alberto (Lopez), Victor, Gallego — Santillana, Carrasco
Gól: Maceda
Rozhodovali: Christov — Pouček, Krchňák (ČSSR)
Žlté karty: Meier — Goicoechea
40 000 divákov

RUMUNSKO — PORTUGALSKO 0:1 (0:0)

Nantes, štadión Beaujoire
Rumunsko: Moraru — Negrilla, Stefanescu, Iorgulescu, Ungureanu — Rednic, Bölöni, Irimescu (Gabor), Klein — Camataru, Coras
Portugalsko: Bento — Pinto, Lima Pereira, Eurico, Alvaro — Frasco, Pacheco, Sousa (Nené), Chalana (Diamantino) — Jordao, Gomes
Gól: Nené
Rozhodovali: Fahlner — Baumeier, Losert (Rakúsko)
Žlté karty: Irimescu, Iordalescu — Diamantino
25 000 divákov

Tabuľka 2. skupiny

1. Španielsko	3	1	2	0	3:2	4
2. Portugalsko	3	1	2	0	2:1	4
3. NSR	3	1	1	1	2:2	3
4. Rumunsko	3	0	1	2	2:4	1

SEMIFINÁLE

FRANCÚZSKO — PORTUGALSKO 3:2 (1:0, 1:1) — po predĺžení

Marseille, štadión Vélodrome
Francúzsko: Bats — Battiston, Bossis, Le Roux, Domergue — Fernandez, Tigana, Platini, Giresse — Lacombe (Ferreri), Six (Bellone)
Portugalsko: Bento — Pinto, Lima, Perreira, Eurico, Magalhaes — Frasco, Pacheco, Sousa (Nené), Chalana — Jordao, Diamantino (Gomes)
Góly: Domergue 2, Platini — Jordao 2
Rozhodovali: Bergamo — D'Elia, Lo Bello (Taliansko)
Žlté karty: Lacombe — Lima Pereira, Eurico, Gomes
56 000 divákov

DÁNSKO — ŠPANIELSKO 1:1 (1:0, 1:1) — po predĺžení, na jedenástky 4:5

Lyon, štadión Gerland
Dánsko: Qvist — Sivebäk, M. Olsen (Brylle), Busk, Nielsen — Berrggreen, Arnesen (J. Olsen), Bertelsen, Lerby — Laudrup, Elkjaer
Španielsko: Arconada — Señor, Maceda, Salva (Urquiaga), Camacho — Victor, Julio Alberto (Sarabia), Gallego, Gordillo — Santillana, Carasco
Góly: Lerby — Maceda, strelci pokutových kopov: Brylle, J. Olsen, Laudrup, Lerby (všetci premenili), Elkjaer (nepremenil) — Santillana, Señor, Urquiaga, Victor, Sarabia (všetci dali góly).
Rozhodovali: Courtney — Hackett, Miller (Anglicko)
Žlté karty: Berggreen, Elkjaer, J. Olsen — Gordillo, Maceda, Salva, Victor, Arconada
Červená karta: Berggreen
48 000 divákov

FINÁLE

FRANCÚZSKO — ŠPANIELSKO 2:0 (0:0)

Paríž, Parc des Princes
Francúzsko: Bats — Battiston (Amoros), Le Roux, Bossis, Domergue — Tigana, Giresse, Platini, Fernandez — Lacombe (Genghini), Bellone
Spanielsko: Arconada — Urquiaga, Gallego, Salva (Roberto), Camacho — Victor, Señor, Lopez, Julio Alberto — Santillana, Carrasco
Góly: Platini, Bellone
Rozhodovali: Christov — Pouček, Krchňák (ČSSR)
Žlté karty: Fernandez, Le Roux — Gallego, Carrasco
Červená karta: Le Roux
48 000 divákov

Najlepší strelec ME: Michel Platini (Fr.) 9 gólov pred Arnesenom (Dánsko) 3.

Poradie najlepších hráčov podľa ankety novinárov. 1. Platini 1008 b., 2. Elkjaer 267, 3. Tigana 258.

Texty z ME pripravil MATEJ SZÉHER
Snímky: HORST MÜLLER, ČSTK, JÓZSEF FARKAS, PETER POSPÍŠIL, ALEXANDER TÓTH, Mondial, France Football a autor

REMINISCENCIE

Futbalový festival Európy sa skončil.
Opona sa zatiahla.
Štadióny hostiteľského Francúzska osireli.
Nadišiel čas hodnotenia. Reminiscencií.
Hoci ME nepriniesli žiadne revolučné zmeny
v taktike, krásou hry vhodne prispeli
k propagácii futbalu. Miliónom divákov
poskytli príjemné rozptýlenie,
zábavu, radosť i vzrušenie.
Boli to pekné dva týždne.

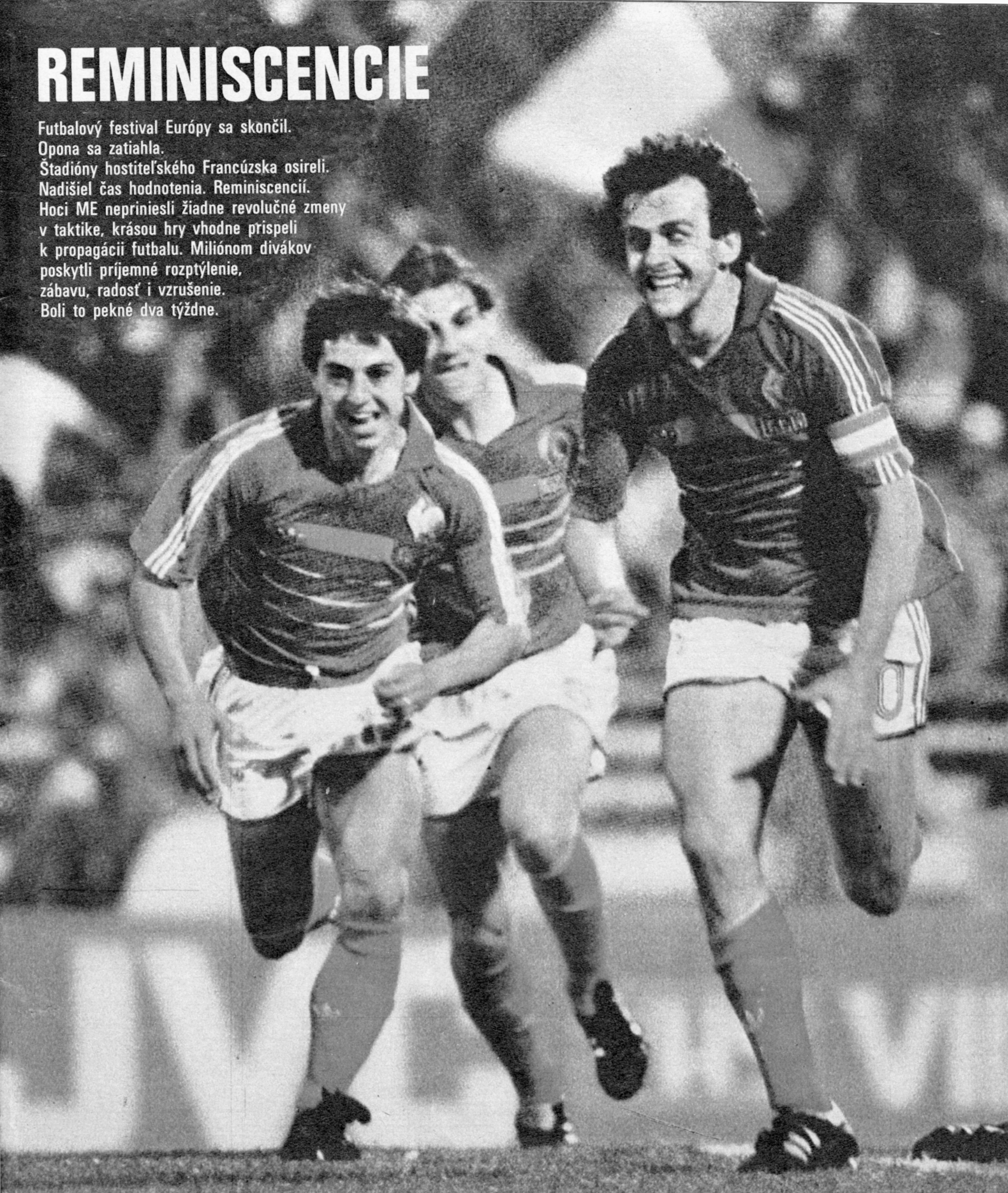

REMINISCENCIE

„Futbal nie je ničím iným ako príjemným divadlom, zábavou. Nadišiel čas, aby sme jej prapodstatu — hru — vrátili hráčom i divákom. Futbal sa totiž v ostatnom čase stal takým komplikovaným, že pomaly si fanúšikovia pred vchodmi na štadióny budú musieť kupovať taktické príručky, aby mohli pochopiť, čo sa vlastne deje na ihrisku. Uvidíte, že na majstrovstvách Európy vo Francúzsku sa objavia snahy o ‚poľudštenie' futbalu. My sa o to určite pokúsime, hravosť je súčasťou dánskej mentality, ale som presvedčený, že v tomto snažení sa k nám pripoja Francúzi, Belgičania a možno aj ďalší," povedal mi deň pred medzištátnym stretnutím ČSSR — Dánsko v pražskom hoteli Internacionál dánsky tréner Sepp Piontek.

Jeho slová sa z veľkej časti naplnili. Futbal sa naozaj nedá natrvalo okliešťiť normami, strohými taktickými direktívami a úlohami. Mužstvá vo Francúzsku hľadali nové cesty, nedá sa však povedať, že by jednoznačné útočné poňatie vytlačilo akúkoľvek taktiku. Sám Piontek určil hneď v ouvertúre osobného strážcu Platinimu. Berggreen sa od najlepšieho strelca šampionátu celý prvý polčas ani nepohol a Platini si príliš nekopol. V druhom polčase nasledoval protiťah Hidalgu — Platini sa vysunul na hrot útoku a pričinil sa o jediný gól. Avšak oba tieto tímy dosiahli viac ako napríklad NSR, hrajúca podľa akéhosi „logaritmického" pravítka. Viac ako jednoznačne obranu preferujúci Rumuni alebo o individuálne schopnosti sa opierajúci Juhoslovania. Španieli postúpili síce ďaleko, ale neboli predstaviteľmi ofenzívneho poňatia. V mnohom však pripomínali gradujúci výkon Talianov na Mundiale '82, lepšili sa od zápasu k zápasu. Jedlom im rástla chuť a po finále, s ktorým azda nikto v Španielsku pôvodne nerátal, sa cítili ukrivdení a ronili slzy ľútosti.

Toto sú však v podstate známe fakty, nepochybne viackrát a v rôznych podobách už sformulované v dennej tlači. Možno bude preto zaujímavejšie poodhrnúť oponu a aspoň na okamih sa zastaviť a v duchu sa vrátiť k problémom, ktoré obklopovali mužstvá alebo jednotlivcov.

1. Mužstvo NSR muselo prehitnúť nejednu trpkú pilulku. Völler (na zemi) ani tentokrát neobstál v boji s Frascom. (Zo stretnutia NSR — Portugalsko 0:0)

2. Futbalovou lahôdkou pre divákov bol zápas Francúzov s Belgičanmi. Najmä domáci fanúšikovia odchádzali nadšení, veď videli víťazstvo svojich v pomere 5:0. Na snímke Lacombe (v bielom) pred ním vo výskoku Grun.

3. Štadión Parc des Princes v momente, keď dal Platini vedúci gól proti Španielom

4. O dobrú atmosféru sa pričinil aj populárny bubeník Manolo

Juhoslovania prišli do Francúzska s neskrývanými ambíciami. Vieme, ako dopadli, vieme, že boli prvými definitívnymi outsidermi ME. Nevedeli sme však, že v súvislosti s neslávnym účinkovaním sa bude najčastejšie skloňovať meno Radanoviča. Toho Radanoviča, ktorého až do začiatku šampionátu oslavovala celá krajina. Prečo je však Radanovič hlavným „vinníkom"? Nuž, vysvetlenie je jednoduché i keď trochu — krkolomné.

Výborný obranca belehradského Partizána totiž 21. decembra 1983 v poslednej minúte zápasu s Bulharskom dal hlavou víťazný gól plavých a zabezpečil im postup na ME. Keby nebol dal gól, vo Francúzsku by boli hrali Walesania. A o Juhoslovanoch by sa svetová tlač bola zmienila ako o mužstve, ktorému k postupu chýbal jediný bod. Alebo kúsok šťastia. Čiže, neboli by síce na ME, ale nemuseli odchádzať taký pokorení ako teraz... Nuž, aj takto sa dajú veci vysvetľovať, treba ich však brať s humorom. V opačnom prípade... Žiaľ, práve juhoslovanskú lavičku postihla tragická udalosť. Po prehre 0:5 s Dánskom odviezli do nemocnice s infarktom trénera Veselinoviča. Jemu ešte vedeli lekári pomôcť, samotnému lekárovi výpravy však nie. Dr. Božidarovi Milenovičovi definítvne vypovedalo srdce službu. Neprišlo to však náhle, srdce upozorňovalo už počas zájazdu do Portugalska, že potrebuje oddych. Tam mu ešte injekciami pomohli, vo Francúzsku bol však osud k nemu už nemilosrdný.

• • •

Belgičania prišli pred dvoma rokmi do Španielska ako tajní favoriti. Zo skupiny síce postúpili, ale ich ďalšie účinkovanie zaostalo za očakávaním. Vedúci činitelia futbalového zväzu nevedeli pochopiť, prečo tak klesal výkon hráčov. Rozmýšľali, až prišli na to, že veľké hviezdy sú doma často pod papučou. Z rozhovorov s hráčmi vysvitlo, že len ťažko dokážu žiť dlhší čas v cudzom prostredí. Svedčil o tom aj účet za telefonické rozhovory medzi Španielskom a Belgickom. Vo Francúzsku mala byť situácia iná, veď ide o susedné krajiny. Aby sa „dobrí chlapci" nesťažovali na odlúčenosť, futbalový zväz zabezpečil zriadenie „trvalého hlavného stanu" v mestečku Courtrai, tesne pri belgicko-francúzskych hraniciach. Do neďalekého Lensu sa vybrali autobusom a hneď po zápase s Juhosláviou sa vrátili „domov". Do Nantes leteli (let trval 45 minút), lenže... ďalšie výsledky už boli také, akoby belgickí hráči boli aspoň mesiac preč z domu a na vzdialenosť 2000 kilometrov. Proti láske k domovine nikto nemôže namietať, proti zhýčkanosti už áno. Najmä vtedy, keď sa napriek všetkej snahe funkcionárov nedostavia výsledky.

Francúzsky L'Equipe nelenil a telefonicky sa spojil s bývalým kapitánom belgickej reprezentácie Ericom Geretsom. **„Čo si myslíte, keby ste boli hrali aj vy, dosiahla by reprezentácia viac?,"** znela otázka.

„Určite, ale len vtedy, keby boli v mužstve so mnou aj Millecamps, Neeuws, Plessers, Renquin, Preudhomme. Takáto obrana by nebola dostala toľko gólov. Súčasní obrancovia nie sú zlí, ale nemajú dosť skúseností na taký náročný turnaj, ako sú ME. Proti Francúzom nevedeli, čo majú robiť a s Dánmi naši prehrali vyhratý zápas."

• • •

REMINISCENCIE

Prehry či neúspechy nikoho netešia, ale miera kritiky do vlastných radov býva odlišná. Vari najtvrdšej kritike podrobili svoj tím NSR. Ozvena v tlači by sa dala charakterizovať asi takto: **„Prehra so Španielskom nemohla prekvapiť žiadneho objektívneho diváka. Už v stretnutiach s Rumunskom a Portugalskom sa jasne ukázalo, že táto reprezentačná jedenástka je jednoducho bez vlastnej tváre. Nepresvedčivá a opatrná hra bez vodcovskej osobnosti, s podpriemernou stredovou formáciou. Navyše na čele s trénerom, ktorému chýba potrebná autorita a s kapitánom mužstva, ktorý hral na majstrovstvách v útlme."**

Bolo verejným tajomstvom, že nezhody panovali v mužstve NSR prakticky v priebehu celých ME. Po zápase s Portugalskom sa dostal do slovnej potyčky Rummenigge s druhým trénerom Köppelom. **„Keď niekomu možno vyčítať, že nebojoval zo všetkých síl, tak to je predovšetkým Rummenigge,"** vyhlásil Köppel.

„Čo hovorí asistent, to ma nazaujíma," odvetil Rummenigge.

„Lenže teba to musí zaujímať. Lebo ja som urobil z mojej stránky všetko pre úspech a za svoju prácu beriem plnú zodpovednosť," nedal sa Köppel. Rummenigge vidiac nebezpečne vyhrotenú situáciu, podal asistentovi ruku uznajúc jeho pravdu. Aspoň pred objektívmi a kamerami.

Jupp Derwall, toľko kritizovaný tréner reprezentácie, sa už vzdal. Na jeho mieste nastúpila dvojica Beckenbauer—Köppel. Populárny Franz Beckenbauer takto vysvetlil svoje rozhodnutie: **„Ani sám neviem, prečo som vlastne prijal funkciu manažéra mužstva. Záleží mi však na našej reprezentácii, chcem jej pomôcť dostať sa zo súčasného stavu. Lebo, keď sa nepohneme z miesta, nemusíme byť ani medzi finalistami MS v Mexiku. Bývať budem naďalej v Kitzbühele a odtiaľ mienim navštevovať zápasy bundesligy. Mohol by som mať jeden písací stôl s kreslom aj v sídle futbalového zväzu, ale ja nepotrebujem ani kanceláriu, ani stôl, lež hráčov. Súčasný tím nie je starý, treba však zmeniť jeho spôsob hry. Také útočné duo ako Völler—Rummenigge je na základe individuálnych schopností možno najlepšie na svete. Čo chýba chlapcom najviac? Ochota riskovať, avšak bez rizika sa nedá robiť nič. Kvôli odvahe zdravo riskovať oslavuje dnes Európa Dánov i Francúzov. Dúfam, že sme už dosiahli dno prepadliska a hlbšie klesať nebudeme. Zdôrazňujem však, že nie som žiadnym čarodejníkom..."**

• • •

Keby sme sa hociktorého mladého fanúšika spýtali, kde sú v súčasnej Európe najväčší „futbaloví blázni", asi by každý odpovedal: V Taliansku a Španielsku. V Madride sa 2000 pozvaných hostí dostavilo do kráľovského paláca, aby spoločne oslávili meniny kráľa Juana Carlosa. Politici, veľkoobchodníci i personál boli však akísi nesvoji. Bodaj by nie, keď práve v tom čase sa hralo semifinále na ME Španielsko — Dánsko! Pravda, kráľ sa postaral o prísun informácií a keď mu jeden z členov osobnej stráže oznámil: **„Výsosť, ponížene hlásim, že sme vyrovnali,"** Juan Carlos nevydržal v oficiálnom tóne a politické debaty vystriedal — futbal. Akoby šibnutím prúta sa z vreciek vysokovážených hostí vykúzlili malé tranzistorové rádioprijímače a v skupinách počúvali priamu reportáž. Keď Elkjaer nepremenil pokutový kop, veľká dvorana kráľovského paláca sa ozývala výbuchom nadšenia akoby v nej ani neboli noblesné dámy vo večerných róbach a muži vo frakoch.

Oslavoval aj Madrid, desaťtisícky ľudí vyšli do ulíc, spievali, tancovali, autá vytrubovali. Na jednej takto triumfujúcej ulici sa zjavil onen známy modrý mercedes a vystúpil z neho kráľ, aby sa aspoň pozdravil s jasajúcimi Madriďanmi. Darmo, fanúšik je fanúšikom, aj keď je kráľom.

• • •

Keď o bežnom španielskom fanúšikovi hovoríme, že je najväčším európskym „bláznom" futbalu, o španielskych novinároch tiež možno povedať, že práve oni dokážu používať najfantastickejšie prívlastky, prirovnania a zveličovania. Pravda, táto choroba je nákazlivá a našla svoju odozvu aj vo francúzštine. V reči, ktorá je naozaj bohatá na výrazové prostriedky. Aký je však futbal? Boli okamihy, keď sa Voltairov jazyk zdal byť chudobným. To vtedy, keď Francúzi prehrávali. Napríklad v Marseille počas semifinále s Portugalskom sa výrazové prostriedky obmedzili na pár krátkych jedno až dvojslabičných slov či povzdychov. Potom, keď Platini vsietil tretí gól, jazyky sa rozviazali a Voltair by s hrdosťou počúval a čítal slová chvály. Dozvedel by sa, že Platini góly nestrieľa, ale ich „tvorí". Napokon, je to samozrejmé, lebo umelec predsa nekope do lopty, nehlavičkuje, umelec môže len vytvárať. Dozvedel by sa, že víťazné mužstvo je — zázračné. Že jeho taktika je vynálezom doby. Že technika sa rovná žonglérskej virtuozite. Súper? Nuž, niekto predsa musí pocítiť na vlastnej koži veľkosť francúzskeho ducha... Lenže tieto slová nám približujú už čosi iné, pripomínajú nám bývalú prušiacku nadutosť. A zdôrazňovanie nadradenosti spôsobilo už nemálo škôd!

• • •

Elkjaer, M. Olsen, Qvist a ďalší dánski futbalisti sa postarali o hotovú „tichú revolúciu" v dánskom kráľovstve. Na rozdiel od bežných zvyklostí sa však kráľovná s celým dvorom postavili do radov „vzbúrencov". Podľa neoverených správ kráľovná Margaréta spomína svojich šikovných „poddaných" krstným menom a k ich úspechu, k postupu do semifinále, im telegraficky blahoželala. Niečo nezvyčajné v kráľovstve dánskom! Časť „jednoduchého" ľudu, približne 35 tisíc, sledovala zápasy priamo vo Francúzsku. **„Museli sme prísť do krajiny a miest vzdialených 1200 kilometrov, aby nás povzbudzovalo toľko ľudí. V Kodani sa nám takéto niečo ešte neprihodilo,"** povedal Elkjaer.

Po víťazstve Dánov nad Belgickom si belgický brankár J. M. Pfaff poťažkal: **„V Strasbourgu bolo príliš veľa „Belgičanov" na ihrisku. Iróniou osudu najlepšie hrali tí, ktorí sa volajú Elijer, Brylle, Arnesen, Busk, Bertensen a Olsen."** Pfaff mieril na skutočnosť, že všetci menovaní hrajú v belgických kluboch a zhodou okolností sa o dánske góly pričinili tiež „Belgičania" — Arnesen, Brylle, Elkjaer. Čiže, Belgicko vypadlo tromi „vlastnými" gólmi...

1

2

3

1. Španieli si senzačným víťazstvom 1:0 nad NSR otvorili cestu k postupu až do finále. Carrasco (v tmavom) bojuje o loptu s Völlerom.

2. Najväčším smoliarom ME bol dánsky reprezentant Simonsen. Koncom prvého polčasu sa po zrážke s Le Rouxom ocitol na nosidlách so zlomenou nohou.

3. Bodku za finálovou drámou dal v poslednej minúte Bellone.

4. Márny zákrok brankára Qvista po strele, ktorá znamenala vyrovnanie v semifinálovom stretnutí so Španielskom.

5. V priebehu celého šampionátu odvádzal dobrý výkon Giresse (na snímke vľavo v súboji s Gallegom)

6. Vedúci gól Francúzska vo finále ME padol z kopačky Platiniho. Jeho slabú strelu pustil Arconada za bránkovú čiaru.

Rozprávka o najmladšom účastníkovi majstrovstiev Európy

Hľadanie cesty

Kde bolo, tam bolo, žila jedna chudobná rodina. Jedného dňa sa otec rozhodol, že skoncuje s biedou a odíde z krajiny, v ktorej sa mu ledva darilo zabezpečiť chlieb každodenný. Opustil teda Taliansko a odsťahoval sa do Belgicka. Nebol by však pravým Talianom, keby od začiatku nepodporoval v synovi Enzovi lásku k futbalu. Ako malý čiernovlasý Enzo dorastal, tak sa zdokonaľovalo aj jeho futbalové umenie. Už neudivoval iba chodcov na ulici medzi domami, ale do centra pozornosti sa dostával aj na zelených trávnikoch ozajstných futbalových palácov. A čiernooký, kučeravovlasý útly mládenec sa naučil tak krotiť koženú loptu, že ledva dovŕšil osemnásty vek, vybral si ho do svojej gardy sám najvyšší veliteľ, Guy Thys.

Enzo sa po tejto pocte cítil na vrchole šťastia. Po nociach nevedel spávať, cez deň chodieval akoby vo sne. Videl pred sebou slávu i bohatstvo. Potom... potom prišlo k ťažkej skúške, keď mal dokázať, že patrí naozaj k najlepším medzi najlepšími. Lenže naraz ho lopta neposlúchala ako predtým, jeho prihrávky nemali oči a strely ďaleko obchádzali súperovu bránku. Akoby ho nejaká zlá čarodejnica bola zakliala. A nedarilo sa ani ostatným, skúsenejším spolubojovníkom. Keď opúšťal ihrisko po prehre s dánskou gardou, všetko sa mu zdalo sťaby začarované. Namiesto slávy, peňazí a svetlých palácov ho čakalo sklamanie, smútok, vytriezvenie. Len beznádejne sedel a cítil, ako mu zo srdca uniká nádej, túžba, všetko to pekné, čo si predtým vysníval. Kde sa to všetko vlastne podelo? Kam sa prepadol? Enzo sa vydal na cestu, ale na prvej komplikovanej križovatke zastal. Nevedel, kam ďalej. Ako ďalej? Vrátil sa a na zlomyselné poznámky dvoranov iba podráždene odvetil:

„Mne je úplne jedno, či ma odsúdi za to celé kráľovstvo, či upadnem do nemilosti u najvyššieho veliteľa. Dajte mi pokoj, mne je všetko fuk..."

Ako tak vzpurne sedel, pristúpil k nemu drobný, sivovlasý starček.

„Nesmúť, synak. To, čo sa ti stalo, zariadil sám ŽIVOT. Vieš, on sa s nikým nehrá, každému dá šancu, ale každého aj vyskúša. Kto v jeho skúškach neobstojí, prepadne na večné veky. Našťastie ŽIVOT je trpezlivý. Najmä s mladými. Tým vie občas aj odpustiť. Predovšetkým tým, o ktorých vie, že sú šikovní, talentovaní. ŽIVOT ráta s tým, že hoci si na prvýkrát nenašiel správny smer na križovatke, nájdeš v sebe dosť síl, aby si po ňu znova prišiel a rozhodol správne. Vie, že tebe podobní nástroční futbalisti sa často zmýlia, že sa neraz zahrávajú so svojím talentom. Preto poslal mňa, aby som ťa varoval. Ja som jeho najstarší syn a volajú ma MÚDROSŤ. Nechcem ťa upozorňovať na všetky úskalia, len si dobre zapamätaj jedno meno: Fortuna. Musíš o nej vedieť, že v podobe nevídateľnej bohyne krúti koleso tvojho šťastia. Ty si ju niekde urazil, ona je veľmi citlivá a nateraz sa od teba odvrátila. Udobri si ju čo najskôr."

Enzo len nechápavo pozrel na starčeka, z ktorého pohľadu sálalo ľudské teplo, porozumenie, dobrota.

„Ďakujem ti, starček, za rady, ale kde nájdem Fortunu, ako sa jej mám odprosiť?"

„Nemusíš ju hľadať, ona je všade, vidí ťa, pozoruje každý tvoj krok. Keď príde čas, navštívi ťa. A udobríš si ju tým, že namiesto beznádeje, prázdneho vylihovania alebo hľadania chýb v druhom človeku sa sám pustíš do práce. Budeš ešte viac trénovať ako doteraz, nebudeš toľko snívať o sláve a bohatstve, ale zameriaš sa na vlastné zdokonaľovanie. Aby si svoj talent naplno rozvinul, aby mala z teba osoh garda, jej veliteľ i celé kráľovstvo."

Enzo ešte chvíľu sedel ako prikovaný, potom sa obrátil k starčekovi, ale po ňom, nebolo ani chýru, ani slychu. Pomaly, váhavo vstal a začal tuho rozmýšľať. Rozmýšľal, rozmýšľal, až sa napokon rozhodol. A tak si ENZO SCIFO (na snímke v bielom), jeden z najtalentovanejších futbalistov uvedomil, že sa musí ešte veľa učiť, aby pochopil, koľko nástrah mu pripraví ŽIVOT.

Najväčším postrachom hviezd pred šampionátom bol Andoni Goicoechea

Obetiam poslal — telegramy

Jeho meno sa stalo svetoznáme vlani po hrubom faule na Maradonu. Kto sa detailnejšie zaujíma o futbal, si mohol toto komplikované meno všimnúť už skôr. Ešte v roku 1977 vo finále Pohára UEFA tak dokopal v Turíne miláčika Juventusu Bonisegnu, že ten musel odstúpiť z hry. Diváci by ho boli najradšej zlynčovali. Meno si však len ťažko zapamätávali. Akoby aj nie, keď baskická forma je aspoň taká ťažká ako španielska. V Bilbau sa píše Goikoextea, fanúšikovia ho však v baskickej metropole volajú iba „Goico".

Ďalší „kúsok" sa mu podaril v roku 1981, keď sa terčom jeho nevyberavého zákroku stalo koleno Bernda Schustera z Barcelony. Profesor Paul Gerhard, ktorý operoval Schusterovo koleno, s hrôzou konštatoval: **„Videl som už tisíce zranených kolenných kĺbov, ale takéto niečo ešte nie. Bola to moja najťažšia operácia tohto druhu."** Čo povedal Schuster na adresu Goica?

„To divé zviera by nemali viac pustiť na trávnik." Určite nie je nezaujímavé, že previnilec za svoj zákrok nedostal ani len žltú kartu.

Nasledovala ďalšia obeť. V septembri 1983 na štadióne Nou Camp v Barcelone mal tú odvahu, aby „likvidoval" božského Maradonu. Dvoma nohami, odzadu nemilosrdne skosil malého Argentínčana. Výsledok? Zlomenina kolenného kĺbu a potrhanie všetkých šliach. A opäť sa čuduj svete — kým sa tím chirurgov po takom zákroku potil, rozhodca ani len nezapískal faul. Zasiahol však španielsky futbalový zväz a po zhliadnutí videozáznamu mu na 18

Keď sa k útočníkovi blíži „Goico" v plnom behu, hrozí vždy faul. Tentokrát si „nebožtíka" požičali spolu s Macedom (4).

mesiacov zastavil činnosť. „Terorista“, to je jedno z jeho prezývok, však presne o dva týždne už obliekol reprezentačný dres proti Francúzsku. **„Takéhoto futbalistu potrebuje mať v mužstve každý tréner. Napokon prečo by som ho potrestal ešte raz, veď zväz to už urobil dostatočne.“** povedal novinárom Miguel Muñoz. Možno nechtiac sa stal zástancom otrasného poňatia — každý tréner potrebuje niekoho, kto bez váhania dokáže „zlikvidovať“ najlepších jednotlivcov súpera. Čiže — jedného divocha, ktorý „... každému útočníkovi pripomenie operačný stôl a skalpel...“, ako sa vyjadril Maradona.

Liebrich, Stiles, Gentile, Goicoechea — to sú všetko mená, ktoré naháňali hrôzu technicky vyspelým útočníkom. Ich krédom bolo a je rozbíjať akúkoľvek futbalovú krásu, ničiť technickú virtuozitu. Pravda, samotný „Goico“ (vysoký 182 cm, hmotnosť 82 kg) je iného názoru. **„Nie som ani divochom, ani gangstrom, žiadnou atrakciou. Som obyčajným, priemerným futbalistom. Mojou úlohou nie je zabávať technickými kúskami divákov, ale zabrániť súperovým útočným pokusom. Keby som obdivoval Maradonu, ako dribluje a nechal ho voľne preniknúť na našu bránku, asi by som dlho neobliekal dres Bilbaa. Schuster ani Maradona nie sú mojimi nepriateľmi, obom som poslal do nemocnice telegram...“** Čo sa skrýva za týmito slovami? Cynizmus? Alebo dokonca neschopnosť posúdiť hrubosť vlastných činov?

Faktom je, že na ME '84 nastúpil v základnej zostave. Prvé dva zápasy hral slušne, možno si zobral k srdcu list vedenia UEFA, v ktorom sa vyzývalo k slušnej hre, k rešpektovaniu súpera. V treťom stretnutí, s NSR sa už neudržal. V 25. minúte nemilosrdne uzemnil Völlera a náš rozhodca Christov mu okamžite ukázal žltú kartu. Tréner Muñoz zrejme vedel, že odteraz by ho ťažko udržal na uzde, radšej ho vystriedal. A najväčší postrach útočníkov na ME '84 si už nezahral ani v jednom ďalšom stretnutí...

Ti, čo ho poznajú lepšie, tvrdia, že v súkromí je tým najlepším človekom. Keď si vraj zoberie poldruharočnú dcérku na ruky, mohli by ste ho natierať na chlieb ako maslo. Váži si priateľov, a dané slovo je preňho zákonom.

Čiže len na ihrisku sa z neho stáva „zlý muž“. K pravde ešte treba dodať, že práve tam si zarába na živobytie, tam ide do boja o slávu klubu. Tam dostáva presné inštrukcie od — spoluvinníkov. Lebo celkom určite existuje niekto, z koho úst vyjdú slová: **„Goico, ten s číslom desať si dnes nezahrá. Jasné?...“**

Vo Francúzsku si pre zmenu veľa nezahral on, po jednom tvrdom súboji sa zranil na kolene a sám pocítil, čo je to nosiť sadru. Že by to bolo preňho mementom do budúcnosti?

VEĽKOHUBÝ TONI MAL STRACH

Maradona si za ochranu platil, Schumachera strážili zadarmo

Za slávu a popularitu treba neraz platiť. A nie málo. Azda nikto by o tom nevedel zasvätenejšie rozprávať ako Diego Maradona, ktorý pricestoval do Francúzska v sprievode troch osobných strážcov. Pozornosť tohto tria sa sústreďuje bezvýhradne na bezpečnosť Maradonu. Pred kým? Nebezpečenstiev číha veľa. Nebezpeční vedia byť príliš zaslepení fanúšikovia, príslušníci niektorej radikálnej politickej strany alebo členovia podsvetia. Potenciálni „nepriatelia“ vedia celkom presne, aká je hodnota Maradonu. Vedia, akú sumu by vyplatila rodina alebo aj klub za jeho oslobodenie. Preto potrebuje troch „mušketierov“. Pravda, výlohy na ochranu si platí Maradona sám, veď práve on má najväčší záujem na včasnom a bezpečnom návrate do Barcelony.

Omnoho lacnejšie sa dostal k osobnej ochrane Harald Schumacher, brankár NSR. Keď sa Toni chcel napríklad dostať z hotela na tréningové ihrisko vzdialené sotva 200 metrov, musel si pýtať povolenie od svojej „gorily“, ktorá ho odprevadila všade mimo ubikácie. Serge, člen špeciálnej jednotky francúzskej polície, bol vyzbrojený nielen vysielačkou, ale aj revolverom. Nie náhodou ho pridelili na ochranu Schumachera. Ešte pred príchodom výpravy NSR do Francúzska vyhlásila jedna fanatická skupina Schumachera za **„verejného nepriateľa číslo jeden“**. Dôvod? Neľudský zákrok na MS '82 na Battistona. Ich vyhrážku nebolo možné brať na ľahkú váhu, najmä keď sa rozniesla správa, že sa chystajú na únos brankára. K tomu našťastie neprišlo, zato z hľadiska neraz lietali, napriek dôkladnej policajnej kontrole, všelijaké predmety na bránku, v ktorej stál Schumacher.

„Zdá sa mi, že by bolo lepšie, keby na trávnik vybehol môj dvojník,“ povedal brankár. Tento plán však nebral ani on vážne, zato sa priznal, že **„... dosť som sa bál, aby ma niekto netrafil nejakou fľaškou do hlavy. Strach sa ma držal do konca nášho účinkovania.“** Možno sa naozaj bál, nepochybne však patril k najlepším hráčom západonemeckej jedenástky. Dokonca sa stal vedúcou osobnosťou tímu. Zainteresovaní tvrdili, že v závere ME mal väčšie slovo ako kapitán mužstva Rummenigge. Určite to vyplývalo z jeho dobrých výkonov na jednej strane a priemernej hry Rummeniggeho na druhej strane.

EL FLACO, alias CESAR LUIS MENOTTI

Moje prvé stretnutie s menom Menottiho sa viaže ku kratučkej správe uverejnenej pred mnohými rokmi vo všetkých novinách: *„Trénerom argentínskej futbalovej reprezentácie sa stal Cesar Luis Menotti, doterajší kormidelník mužstva Huracan Buenos Aires."* Pár riadkov, ktoré pre Stredoeurópana nehovorili veľa. To meno mi však bolo povedomé, listoval som v starších novinách a časopisoch, kým som nenašiel to, čo som hľadal. Presnejšie, iba tušil. Priezvisko Menotti som objavil v zostave slávneho brazílskeho Santosu, pri ňom číslo 9. Hneď vedľa kráľa Pelého s číslom 10. Čiže, išlo o veľkého hráča. Aký bude ako tréner? Akosi podvedome som si začal od nástupu do funkcie reprezentačného trénera Argentíny viac všímať jeho kariéru. Treba otvorene povedať, dosiahol nevídané vrcholy. Veľa som o ňom čítal, počul, neraz som si položil otázku, či sa mi s ním podarí niekedy v živote aj osobne stretnúť. Podarilo sa. Zjavil sa na poslednom tréningu pred finále na štadióne Parc des Princes v Paríži. Okamžite bol centrom pozornosti, hoci neurobil pre to nič. Nepotreboval sa predvádzať, napriek tomu si každý všímal predovšetkým jeho. Gestá či mimika neprezrádzali ani mrzutosť, ani nezáujem, ani nadradenosť. Na okamžite improvizovanej tlačovke odpovedal skôr zdvorilo, nenútene. Po protugalsky, po španielsky, po francúzsky alebo po anglicky, kto sa akým jazykom pýtal. Sledoval som ho so záujmom. Bol stelesnením ležérnej elegancie. Vlasy takmer po plecia, vysoká štíhla postava vynikala zvlášť impozantne v bezchybne ušitom obleku bez kravaty, cez rameno prehodený plášť. V dlhých prstoch nechýbala ešte dlhšia a neodmysliteľná cigareta. Prosto, postava ako vystrihnutá zo žurnála, avšak bez profesionálneho úsmevu a bezduchej neprítomnosti manekýnov. Z celého človeka vyžarovalo čosi neobyčajne, nebolo možné nepodľahnúť jeho čaru. El Flaco (prezývka, v preklade znamená „chudý") pôsobil dojmom človeka, stojaceho nad bežnými prízemnými problémami a intrigami drobných ľudí. Spomienka. V roku 1976 vyhlásil: *„Z mužstva, ktoré mám teraz k dispozícii, urobím v roku 1978 majstrov sveta. Pritom chcem dokázať, že je možné produkovať príťažlivý futbal bez toho, aby sme nemysleli aj na víťazstvá."* Svoj sľub dodržal, v roku 1978 na MS v Argentíne sa jeho tím stal šampiónom sveta. Vo svojej vlasti sa stal kráľom, k tejto pocte mu formálne chýbala vari len korunovácia v katedrále a s fanfárami. Ďalšia spomienka. *„Okrem technickej a taktickej prípravy venujem veľkú pozornosť rozvoju intelektuálnych schopností hráčov. Dôsledne dbám o to, aby sa činnosť hráčov rozvíjala v duchu s ich duševnými schopnosťami a záujmami. Keď sa to podarí mne, alebo hociktorému trénerovi, úspech je na dosah!"* Krédo, ktorým sa riadil celý život. Krédo, ktoré korunovalo jeho ďalší triumf na juniorských majstrovstvách sveta v roku 1979. Vtedy ukázal svetu Maradonu i Ramona Diaza. Argentínska i svetová tlač nešetrili superlatívmi. *„Nech sa ponorí do hĺbok mora kdekoľvek, všade nájde tie najkrajšie perly,"* napísali o ňom jedny noviny. Dostal sa na taký vysoký piedestál, že ani neúspech na Mundiale '82 neuškodil jeho sláve. Hoci... hoci on sám rátal s možnosťou veľkého pádu. Ani po Španielsku však neľutoval seba, ešte aj teraz tvrdil, že *„...ani to mužstvo nebolo horšie než na MS v Argentíne. Lenže nároky na hráčov sa enormne zvýšili a oni sami sa stali obeťami nezdravých ambícií verejnosti, ktorá bola ochotná akceptovať iba medailové umiestnenie...*

Otázky sa na El Flacu len tak sypali, ich obsah sa v prevažnej miere týkal jeho pôsobenia v Barcelone. Akoby sa celá spoločnosť nebola zišla predovšetkým na majstrovstvách Európy! Prečo prijal ponuku Barcelony, keď mohol vedieť, že v polstoročnej futbalovej vojne mužstiev z hlavného mesta Katalánska a Baskicka možno vyhrať bitku len ziskom majstrovského titulu krajiny? Kvôli peniazom? Či osobnej sláve?
„Vlani v januári som prvýkrát preletel oceán tak, že som nemal vo vrecku spiatočnú letenku. Trénovať Barcelonu, to bola pre mňa aj istá výzva. Samozrejme, že som vedel, do čoho idem. Nepovažujte ma za naívneho alebo neinformovaného človeka... Viem, že Udo Lattek takmer zutekal z tohto miesta svojho pádu, že Miljan Miljanič nebol ochotný strčiť hlavu do takéhoto osieho hniezda ani za sedemmiestny dolárový šek, že Johann Cruyff vyhlásil: Niet takých peňazí, za ktoré by som prijal trénerské miesto v CF Barcelona..."
Počuli sme, že ste museli prekonať celý rad vážnych prekážok a problémov...
„Hneď v úvode som musel zdôrazniť vedúcim funkcionárom, že nie som žiadny čarodejník či anjel-spasiteľ. Všetci si museli uvedomiť, že nie je možné z jedného dňa na druhý „vyrobiť" majstrovský tím. Sľúbil som im však, že z Barcelony urobím mužstvo, ktoré bude hrať najotvorenejší a najodvážnejší futbal v krajine."
Tento sľub Menotti dodržal, hoci časté zranenia tvorcu hry Schustera a zlomená noha Maradonu skrížili plány trénera. V lige dali najviac gólov (62), prebojovali sa do finále Španielskeho pohára. Lenže toto všetko je málo, lebo v ligovej tabuľke obsadili „iba" tretie miesto.
Povráva sa, že všemocný predseda Barcelony Nunez si vás zavolal na koberec...?
„Áno, všeličo som musel vysvetľovať vedeniu, ktoré sa do rýdzo futbalových záležitostí priveľa nerozumie."
Nebude mať takéto vysvetľovanie nepríjemné následky?
„Zmluvu mám do 30. júna (rozhovor sa odohral týždeň pred týmto dátumom — pozn. autora). Či zostanem, alebo nie, to je vecou riaditeľskej rady Oni budú hlasovať. Nech sa situácia vyvinie akokoľvek, ja nebudem ani väčším, ani menším trénerom alebo človekom. Odviedol som kus poctivej práce, pre mňa je tento pocit najdôležitejší..."

V Barcelone sa chystali na veľké oslavy na Ramblase. Mysleli si, že El Flaco im zaručene zabezpečí vysnívaný majstrovský titul. Nestalo sa, hoci pruhovaný dres CF oblieka nie menej ako 15 reprezentantov rôznych výberov. V čase, keď toto číslo vyjde, už bude všetko jasné. Nič sa však nezmení na tom, že Cesar Luis Menotti zostáva rovnakou výraznou osobnosťou aj keď sa jeho štíhla postava prípadne už nezjaví na štadióne Nou Camp.

SEPP BLATTER

Netreba azda zdôrazňovať, že také podujatie ako futbalové majstrovstvá Európy sa stalo miestom rendezvous mnohých prominentných hostí. Jedným z nich bol aj generálny sekretár FIFA Joseph Blatter. Menej zainteresovaným sa možno zdá nepochopiteľné, že generálneho tajomníka FIFA nazývam hosťom. Je to však tak, lebo majstrovstvá Európy sú záležitosťou UEFA, čiže Európskej futbalovej federácie, a tak bol Sepp (populárna skratka krstného mena) Blatter v Paríži naozaj hosťom. To mu však nebránilo, aby sa nestretol s novinármi a nepodelil sa s nimi o svoje názory na futbal, zároveň dal príležitosť nahliadnuť aj do svojho súkromného života.

● ***Ako ste sa dostali do generálneho štábu svetovej futbalovej organizácie?***

— Nuž, moja cesta do kresla generálneho tajomníka FIFA bola dosť komplikovaná. Futbal som hrával len tak amatérsky, dal som prednosť štúdiu na vysokej škole ekonomickej. Po získu diplomu som pokračoval v ďalšom štúdiu organizácie práce a sociológie. Mojím prvým pracoviskom bola jedna cestovná kancelária, tam som sa zoznámil s predsedom švajčiarskeho hokejového zväzu a niekoľkokrát som mu pomohol rôznymi radami. Odporučil ma za tajomníka. Ani som sa nenazdal a môj život sa naraz ocitol uprostred diania vrcholového športu. Ďalšou zastávkou bol švajčiarsky športový zväz, kde som viedol oddelenie tlače a propagandy. Len tak mimochodom — dodnes som členom zväzu švajčiarskych športových novinárov. Potom som sedem rokov pracoval u firmy Longines. Mojou úlohou bolo dohliadať na optimálne využívanie meracej techniky v športe. Chodil som z pretekov na preteky, zoznámil som sa s mnohými významnými a vplyvnými ľuďmi a počas mníchovskej olympiády ma zvolili do organizačného výboru Hier. Z titulu funkcie som sa denne stretával s predstaviteľmi FIFA. Predseda Havelange vtedy úporne hľadal niekoho, kto by ho bez výhrad podporil v rozsiahlych plánoch. Prijal som jeho návrh a prvý akčný plán FIFA — sme vypracovali spolu s predsedom.

● ***Len tak mimochodom — o čo v ňom išlo?***

— Vypracovali sme plán likvidácie bielych miest na mape svetového futbalu. Tento program sme potom štyrikrát prepracovali, kým sme získali súhlas Výkonného výboru FIFA. Nebolo to vôbec ľahké... Azda najviac sme naše plány museli vysvetľovať tým, kvôli ktorým sa všetko robilo, predstaviteľom futbalových zväzov afrických, ázijských a stredoamerických krajín. Potom sme museli požiadať o pomoc viaceré futbalovo vyspelé krajiny, aby nám pomohli pri realizácii. Podarilo sa nám zabezpečiť prvotriednych prednášateľov i z radov československých odborníkov. Okrem toho sme museli nájsť aj sponzorov. Firmy, ktoré v rámci únosnej reklamy boli ochotné financovať taký rozsiahly program. Dnes je jasné, že môj výrazný podiel na vypracovaní tohto programu mi v skutočnosti pomohol k funkcii generálneho tajomníka.

● ***Na aktívny šport ste nezabudli?***

— Nie, mám 48 rokov a pravidelne hrávam stredného útočníka v mužstve starých pánov Grasshoppersu Zürich. Okrem toho nevynechám žiadnu príležitosť zahrať si tenis a každé ráno pravidelne behávam. Joging je aj vo Švajčiarsku populárny, nemôžem zostať pozadu.

● ***Na obrázkoch zo stretnutia funkcionárov FIFA je však v drese s číslom 9 vidieť Havelangea...***

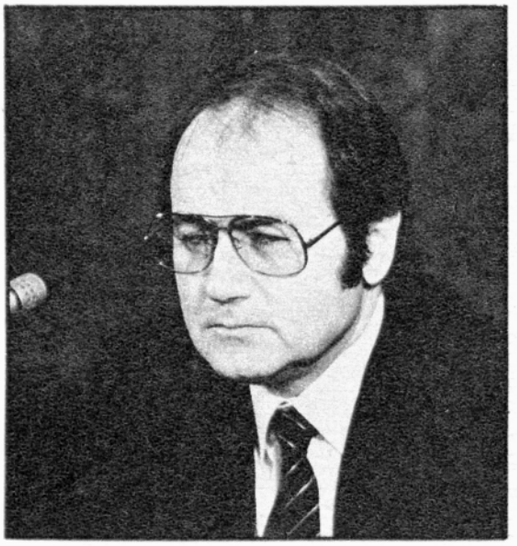

— Pri prvom takom zápase bol rýchlejší a obliekol si dres s tradičným označením pre stredného útočníka. Musel som rešpektovať vek i funkciu — stiahol som sa do stredu poľa...

● ***Vráťme sa však k vašej práci. Do akej miery sa podarilo realizovať spomínaný program?***

— Podľa odhadu asi tak na 80 percent, čo ja osobne považujem za úspech. Naša práca v tejto oblasti sa však neskončila. Zasadili sme semienka, z ktorých vyklíčili plantý — tie však treba opatrovať, ináč by mohli vyhynúť. Usporiadali sme trénerské kurzy v 126 krajinách sveta, na ktorých odovzdávali svoje skúsenosti najlepší tréneri. Vlani sme začali aj s kurzami pre funkcionárov, managerov. Kvalitný futbal si totiž vyžaduje aj kvalitné riadenie.

● ***Ozvali sa hlasy, že FIFA musela k týmto opatreniam pristúpiť, ale futbalu hrozila istá kríza.***

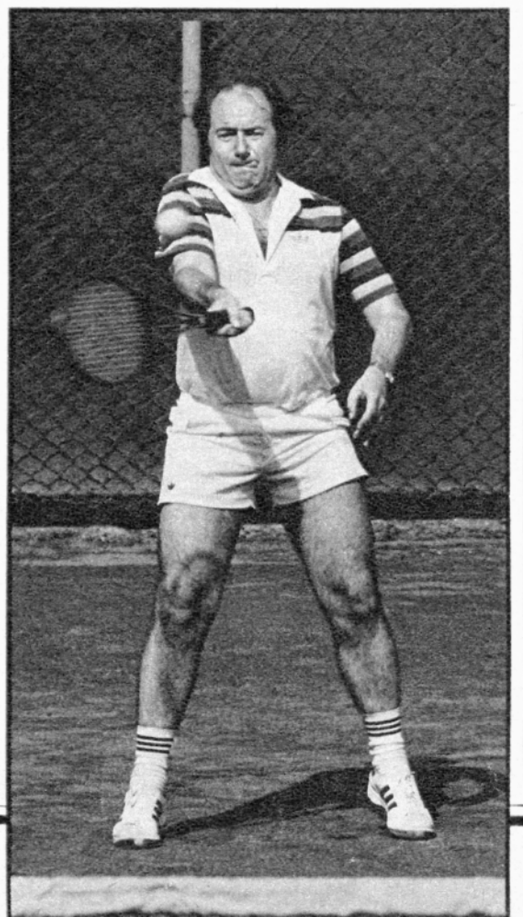

O všeobecnej zadĺženosti klubov sa vie, pokračuje úbytok divákov...

— Som presvedčený, že sa nám podarilo oživiť futbalový život. Desaťročia boli futbalové majstrovstvá sveta záležitosťou európskych a juhoamerických mužstiev. Bohatšie a vyspelejšie krajiny neboli ochotné podeliť sa svojimi poznatkami a o nejakých finančných príspevkoch na rozvoj futbalu v krajinách tretieho sveta nechceli ani počuť. Už dnes badať výsledky tejto práce. Na MS v Španielsku priniesli africké i stredoamerické tímy čosi nové do hry, na juniorských majstrovstvách sveta v Mexiku sa Katar prebojoval do finále a Južná Kórea bola v semifinále 85 minút rovnocenným partnerom Brazílii. Rád by som zdôraznil, že na tomto rozvoji má enormnú zásluhu J. Havelange.

● ***Dnešný futbal treba chápať aj ako formu masovej zábavy. Čo brání v jeho ešte väčšej popularizácii?***

— Súhlasím, futbal je záležitosťou širokých vrstiev. Všade na svete funkcionári hľadajú cesty, aby sa štadióny čo najviac zaplnili, aby prilákali divákov späť na ihriská. Lebo príjmy z návštev sú vo väčšine prípadov rozhodujúcim ekonomickým činiteľom. Za veľmi dôležité považujem vytvorenie kultúrneho prostredia, rozšírenie počtu miest na sedenie. Futbal by sa nemal hrať v zime, na snehu. Mnohé štáty slepo napodobňovali Angličanov, pritom zabudli, že bohatí Angličania hrali v lete kriket, preto sa musel radový fanúšik prispôsobiť a chodiť na futbal v pľuští. To hlavné som si však nechal na koniec — divák chce vidieť kvalitnú, príťažlivú hru. Ale toto ovplyvniť už nie je v moci generálneho tajomníka.

● ***Spomenuli ste kvalitu. Súhlasíte s názorom, že úroveň mužstiev má klesajúcu tendenciu?***

— Toto je veľmi diskutabilné. Podľa môjho názoru je teraz európsky futbal lepší ako juhoamerický. V zámorí len Brazília dokáže udržiavať sústavne vysoký štandard, pričom trénerovi brazílskej reprezentácie robí určite nemálo problémov, že najlepší hráči presídlili do európskych mužstiev. V ostatných rokoch je vari viac odvahy do útočenia, všetci si totiž uvedomili, že diváci chcú vidieť góly.

● ***V európskych oddielových pohároch je však opačná tendencia. Hostia sa zubami-nechtami bránia, majú jedinú snahu — nedostať gól.***

— To je vec vedenia UEFA a ja sa do ich kompetencie nemiešam. Európske poháre sú však finančne veľmi efektívne, na druhej strane je pravdou, že len málokedy napomáhajú uplatneniu futbalovej krásy.

● ***So životaschopnosťou futbalu — ako takého — súvisí aj otázka zadĺženosti klubov. Čo môže urobiť FIFA, aby sa astronomické sumy za kúpy a predaj hráčov znížili na únosnú mieru?***

— Je to skutočne akútny problém, nie je však v kompetencii FIFA, aby zasiahla. My môžeme rokovať len s predstaviteľmi národných federácií. Napriek tomu sa so zadĺženosťou pravidelne zaoberáme a hľadáme schodnú cestu na riešenie. Vo Švajčiarsku sa nám podarilo presadiť strop, je daná istá suma, ktorú mužstvá nesmú prekročiť. Keď za hráča ponúknu strop naraz dva alebo aj tri kluby, vytvorí sa komisia zo zástupcov futbalového zväzu, ktorá rozhodne, kto dostane prednosť. Iná situácia je, keď švajčiarsky hráč ide do zahraničia. Vtedy sa snažia aj naše kluby vytĺcť maximum zo zahraničného partnera — v tomto smere teda nenapomáhajú v odstránení zadĺženosti.

● ***Boli ste viackrát v Mexiku, videli ste tamojšie zariadenia na MS. Aké by mohli byť majstrovstvá sveta v Mexiku?***

— V Mexiku je 14 štadiónov, na ktorých možno okamžite hrať zápasy MS. Majú skúsenosti, organizovali olympijské hry, juniorské i seniorské majstrovstvá sveta. Majú vlastnú umelú družicu na telekomunikačné spojenie, myslím si, že svetový šampionát by sa v Mexiku mohol začať hociktorý deň. Mexičania milujú futbal, sú pohostinní a nikdy sa nesnažia uprednostniť domáci tím z titulu usporiadateľov. Suma-sumárum, som presvedčený, že v Mexiku budeme svedkami opäť vynikajúceho šampionátu.

● ***Mohli by ste jednou vetou zhodnotiť ME?***

— Nuž, táto otázka nie je presná, lebo veta môže byť dlhá i krátka... Pokúsim sa: Za najväčší klad ME považujem, že vďaka útočnému poňatiu hry väčšiny mužstiev sa stali výbornými propagátormi futbalu nielen v Európe, ale prostredníctvom televízie aj na celom svete. Stačí?

● ***Nám určite.***

VEĽKOSŤ SA NEMERIA LEN CENTIMETROM

Allan SIMONSEN,
narodený 15.12.1952
vo Vejle,
futbalový
reprezentant
Dánska,
ženatý.

Allan Simonsen.

Pred osobným stretnutím som o ňom už všeličo vedel, prečítal nejeden článok. Keď však vošiel do miestnosti, kde som naňho čakal, predsa som bol prekvapený. Ono tých 165 cm výšky a sotva 55 kilogramov hmotnosti je, hm, naozaj málo.

„Nenahnevajte sa, že rozhovor začnem jedným, pre vás asi dodnes nepríjemným citátom. Znie: „Čo sa stalo? Azda sa náš štadión stáva miestom súťaže materských škôl?"

„Viem, na čo narážate. Áno, tieto slová vyriekol pred mojím prvým vstupom na mönchengladbachský trávnik Günther Netzer, vtedajšia hviezda mužstva. Ešte aj teraz po rokoch sa priznám, že po takomto privítaní by som sa bol najradšej prepadol pod zem. Čo však bolo ešte horšie, možno práve táto poznámka hráča, ktorý udával tón v mužstve, znamenala, že som v podstate pol druha roka iba zohrieval lavičku."

Kým však prišlo k tomuto transferu, ktorý sa tak zle začal, ale neskôr zmenil na jednoznačný triumf, vo futbalovom životopise malého futbalistu z Dánska sa už popísalo niekoľko strán. Do lopty začal kopať ako pätročný v rodnom Vejle. Za jedenásť rokov svedomitého tréningu zvládol futbalovú abecedu natoľko, že ledva zavŕšil šestnásť, už repre-

zentoval Dánsko na juniorskom turnaji UEFA. O tri roky neskôr obliekol prvoligový dres Vejle BK. Prečo až tak neskoro? Tréner ho nepovažoval fyzicky za dostatočne zdatného, aby súperil s mužmi. Mimochodom, za tento klub hrával aj jeho otec, takže jablko naozaj nepadlo ďaleko od stromu. V roku 1971 sa Vejle stalo majstrom krajiny a populárny klub o rok zopakoval svoj úspech.

Malý Allan však svojimi výkonmi vysoko prerastal všetkých spoluhráčov a mal otvorenú cestu do reprezentácie. Debutoval proti Islandu a hneď sa zapísal aj do streleckej tabuľky. Stal sa známym aj v zahraničí a po mníchovskej olympiáde sa začalo desaťročie trvajúca futbalová púť, na ktorej zažil síce aj nejedno sklamanie, ale slávy bolo rozhodne viac. A nie hocijakej. Veď obliekal postupne dres Borussie Mönchengladbach, CF Barcelony a Charlton Athletic. O týchto veľkých zastávkach svojho života sa veľmi ochotne rozhovoril.

„Keď sa skončili olympijské hry v Mníchove, nastúpil som na — v nejednom prípade dobrodružnú — cestu profesionála. U nás v Dánsku je to bežné, doma nemáme profiligu, takže lepší futbalisti hrávajú v zahraničí. Prestupové lístky som podpísal do Mönchengladbachu, ktorý v tom čase trénoval Hannes Weisweiler. Muž, ktorý si vo futbalových kruhoch vyslúžil prívlastok „profesor futbalu". O Netzerovej veľavravnej poznámke som sa už zmienil, napriek tomu som nechápal postoj trénera. V prípravných zápasoch mi dával príležitosť, väčšinou ma aj pochválil, ale v majstrovských stretnutiach som stále zohrieval lavičku. Občas ma na záverečných 10—15 minút postavil, vtedy som však býval strnulý, bál som sa riskovať, aby som niečo nepokazil. Napokon určite ste počuli o pocitoch večných náhradníkov. Jednoducho som nebol schopný udomácniť sa v mužstve. Preto som s radosťou prijal správu, že vedenie Mönchengladbachu ma mieni uvoľniť pre niekoho iného. Vtedy však opäť zasiahol tréner Weisweiler a povedal rozhodné — nie. Bol som veľmi sklamaný, nevedel som, nemohol som vedieť, že práve vtedy som stál na prahu veľkej kariéry, medzinárodného uznania. Vedenie klubu angažovalo ďalšieho nového futbalistu, Henninga Jensena, neskoršieho hráča Realu Madrid a Ajaxu Amsterdam. Výborne sme si porozumeli na ihrisku i mimo neho. Na trávniku to neraz vyzeralo, akoby sme si navzájom čítali myšlienky. Vytvárali sme najprekvapujúcejšie situácie pre súpera, rodili sa šance, dávali sme góly. Tri roky za sebou sa náš tím stal víťazom bundesligy (1975, 1976, 1977). Dvakrát sme vyhrali aj Pohár UEFA (1975, 1979), medzitým sme sa prebojovali aj do finále EPM. Súperom bol Liverpool, prehrali sme síce, ale ja som dal asi najkrajší gól svojej kariéry. Pravdepodobne tento gól rozhodol o tom, že sa mi v roku 1977 dostalo toho najvyššieho uznania. Trénerom bol vtedy už Udo Lattek a na jeden jeho výrok si obzvlášť rád spomínam. — Už pred začiatkom zápasu vedieme 1:0, veď je isté, že Allan Simonsen aspoň raz trafí do siete... V čierno-bielom drese Mönchengladbachu som strelil 87 majstrovských gólov.

Napriek úspechom som však začal mať plné zuby bundesligy. Neraz sa mi stalo, že po sobotňajšom majstrovskom zápase som od únavy celú nedeľu preležal v posteli. Ani jesť som nemal chuť. Viete, bundesliga je jedným obrovským mlynom, nasadenie je v každom stretnutí maximálne, nikto nedaruje nikomu nič. Obdivujem hráčov, ktorí v nej vydržia hrať toľko rokov. Potreboval som stále viac času na regeneráciu, oddych. Trojtýždňová letná dovolenka sa mi zdala stále kratšou a špinavé priemyselné Porúrie tiež nepatrí k vábnym miestam sveta. Aspoň pre mňa určite nie. Preto som sa potešil ponuke Barcelony, ktorá bola za mňa ochotná vyplatiť odstupné, ktoré sa mi v tom čase zdalo astronomické. Mňa však viac ako peniaze tešil záujem takého chýrneho klubu, ako je CF Barcelona. Prežil som tri prekrásne roky, určite mi pomohlo aj to, že práve v tom čase tam nastúpil na trénerský post Udo Lattek, ktorý si ma tak cenil už v Möchengladbachu. S odstupom času ľutujem iba jedno, že s Barcelonou sa mi ani raz nepodarilo získať majstrovský titul, ktorý sa v Španielsku cení absolútne najviac. Keď uniesli Quiniho, chýbal nám k tomuto cieľu iba krôčik... Po MS '82 sa majitelia klubu rozhodli kúpiť Maradonu. Podľa platných predpisov však v majstrovskom stretnutí môžu naraz hrať len dvaja cudzinci. Taká drahá akvizícia — nepopieram, aj veľmi dobrý futbalista — ako Maradona, však nemohla predsa sedieť na lavičke a Schuster bol v strede poľa tvorcom hry. Nemohol chýbať. Pochopil som, že zbytočným tretím cudzincom som ja. Nevyhňali ma, hrať som však mohol iba vtedy, keď pre zranenie nebol k dispozícii jeden zo spomínanej dvojice. Napriek tomu, že som sa v katalánskej metropole cítil skutočne výborne, rozhodol som sa prestúpiť.

Charlton Athletic. Priatelia ma dopredu varovali, vraj sa pochovám v druhej anglickej lige. Nechcel som im uveriť, Anglicko je predsa kolískou futbalu, kde by som mohol vhodnejšie zakončiť kariéru? Nepotreboval som odohrať ani 20 stretnutí, aby som zistil svoj omyl. Mužstvu som síce sedemnástimi gólmi pomohol k záchrane, ale dažde, hmly a ťažké terény ostro kontrastovali so slnečným Španielskom. Samozrejme, aj k Anglicku sa mi viažu príjemné spomienky. Tá najkrajšia je však v súvislosti — s Dánskom. Charlton hral proti Newcastle United, ktorého dres obliekal Kevin Keegan. Dánska

televízia prenášala stretnutie v priamom prenose a v tú sobotu, vraj, dánske obchody zívali prázdnotou. Napriek tomu, že to bolo v čase predvianočných nákupov. Uvedomil som si, že vo vlasti na mňa nezabudli, že ma majú radi, preto som bol celkom rád, keď ma Charlton z finančných dôvodov uvoľnil. Vedel som, že nasledujúca cesta povedie — domov.

Mnohokrát musím odpovedať, aký je vlastne rozdiel medzi západonemeckým, španielskym a anglickým futbalom. Zo športovej stránky je na najvyššej úrovni bundesliga. Hrá sa nekompromisne, ale nie zákerne. V Španielsku sa nejedno stretnutie zvrhne na vzájomné okopávanie sa, hoci diváci dávajú jednoznačne prednosť technickej hre. Dokonca sa vedia zabávať a oceniť aj zbytočné kľučky. O anglickom sa nemienim vyjadrovať, lebo som hrával iba druholigové zápasy a rozdiel v kvalite medzi prvou a druhou divíziou je nesporný."

Avšak ani túžobne očakávaný návrat do vlasti nebol bez problémov. Na Dánsko sa tešil on, aj manželka, ale Allan prežil i tak niekoľko bezsenných nocí. Prečo? Očakávali od neho priveľa. Návštevy na štadiónoch, kde hrávalo Vejle BK, stúpli. Nejeden fanúšik prišiel na zápas len kvôli nemu. A najmä spočiatku sa mu nie vždy darilo. Po niekoľkých týždňoch sa uchytil, ustálila sa mu forma a keď prišiel za ním Sepp Piontek s otázkou, či by nechcel hrať za dánsku reprezentáciu, bez váhania prikývol. Výsledok vieme, postup na ME vo Francúzsku, historické víťazstvo dánskeho futbalu nad Anglickom vo Wembley, kde dal jediný gól práve Allan Simonsen.

„V roku 1983 som prežíval doslova svoju druhú mladosť. A v podstate v amatérskych podmienkach, pri troch tréningoch týždenne... Opäť mám lákavé ponuky, ale moje rozhodnutie zostať v Dánsku je definitívne. Popri futbale sa chcem vo zvýšenej miere venovať môjmu hobby, zbieraniu fliaš od červeného vína, ktoré som si obľúbil ešte v Barcelone. Niektoré druhy by som dokonca chcel začať pestovať aj v Dánsku. Viacerí ma považujú už teraz za dosť dobrého odborníka v tejto oblasti. Pravda, moje najvrúcnejšie želania sa viažu k futbalu. Rád by som pomohol dánskej reprezentácii postúpiť i na MS do Mexika. Vo futbale som dosiahol už veľa, chýba mi len ozajstný triumf v dánskom drese."

Márnotratný syn sa teda vrátil a chce splatiť svoj dlh. Myslí na úspechy, ktoré by presiahli hranice malej krajiny. Malý Dán, ako ho neraz prezývajú, sníva o veľkom Dánsku. Futbalovom.

●●●

Predchádzajúce slová sa dnes zdajú trochu nadnesené, nereálne. Lebo Fortuna sa od Simonsena odvrátila vtedy, keď to on i dánske mužstvo najmenej potrebovalo. V predposlednej minúte prvého polčasu otváracieho zápasu ME '84 zostal po zrážke s Le Rouxom ležať na trávniku. Previezli ho na traumatologickú kliniku do Aarhusu, kde ho operoval riaditeľ ústavu Sorin Tilgaard, špecialista na športové zranenia. Komplikovaná zlomenina sa azda zahojí, Allan by mohol začať v septembri—októbri chodiť. Bude mať však ešte čas, aby splnil svoj sen? Alebo sa Allan Simonsen, najpopulárnejší dánsky futbalista všetkých čias, rozlúči so svetom veľkého futbalu a oddá predčasne pestovaniu červeného vína? Alebo... alebo nájde v sebe toľko sily, aby v tridsiatich dvoch rokoch začal znova...?

OTÁZKA PRE ČITATEĽA:

V texte A. Simonsen spomína na najvyššiu poctu, akej sa mu osobne vôbec dostalo. O akú poctu išlo? Odpovede zašlite do 14 dní od vyjdenia tohto čísla. Čitateľov so správnymi odpoveďami zaradíme do žrebovania o suvenír, ktorý venoval Allan Simonsen.

Pred veľkým finále. Zľava Platini, Krchňák, Christov, Arconada, Pouček.

Monológ rozhodcu

„Keď som pred šestnástimi rokmi chytil prvýkrát píšťalku do ruky, vôbec mi nezišlo na um, že v rozhodovaní to dotiahnem až tak ďaleko. Odvtedy som odpískal okolo 700 zápasov, možno o niečo viac, možno menej, nevediem si presnú evidenciu. Mám však o to viac krásnych spomienok. Majstrovstvá sveta, európske poháre, teraz naposledy majstrovstvá Európy. Medzitým samozrejme, ligové a medzištátne stretnutia. Ku všetkým som vždy pristupoval s maximálnou zodpovednosťou, so snahou odviesť čo najlepší výkon. Nenamýšľam si, že som bol vždy neomylný, ale nikdy som úmyselne nikoho nepoškodil.

Najsilnejšie sú vždy posledné dojmy. Moje sa zákonite viažu na Francúzsko. Po prvom stretnutí, ktoré som rozhodoval medzi Španielskom a NSR, som mal vyslovene dobrý pocit, že sa mi všetko vydarilo. Dostalo sa mi hodne chvály aj zo strany vedenia UEFA, potom som nasadol do lietadla a priletel domov. Odpískal som odvetné finálové stretnutie o titul dorasteneckého majstra ČSSR medzi Baníkom Ostrava a Tatranom Prešov, vzápätí som sa dozvedel, že rozhodujem aj finále na ME. V kútiku duše som dúfal v takúto veľkú poctu, ale naozaj iba v kútiku. Finále malo svoju zvláštnu atmosféru, určite znásobenú aj tým, že v ňom hralo domáce mužstvo. Nemusím azda zdôrazňovať, že psychický tlak na rozhodcu je v takýchto prípadoch ešte väčší. Od zástupcov UEFA som dostal inštrukcie, aby som stretnutie viedol veľkoryso, aby aj finále vyznelo ako skutočná oslava futbalu. Lebo tohtoročné ME napĺňali optimizmom každého. Tesne pred začiatkom som si ešte zopakoval nevyhnutné výrazy vo francúzštine i v španielčine, príslušnú pätjazyčnú príručku nosím všade so sebou. Vedel som, že s nemčinou by som nevystačil. Čakal som, že určite príde ku kritickej situácii, v ktorej sa môže — z hľadiska rozhodovania všeličo zvrtnúť. Tá chvíľa prišla asi v 25. minúte, dal som žltú kartu Gallegovi. Vzápätí fauloval Fernandez, keď dostal aj on žltú, Španieli sa upokojili. Že v druhom polčase dosť reklamovali? Nepískal som prvýkrát španielskym mužstvám, k ich mentalite patrí, že reagujú dosť prchko, vzápätí však aj tak rýchlo zabúdajú.

Ing. Vojtech Christov nezaváhal ani vtedy, keď vylúčil domáceho Le Rouxa.

V niektorých, predovšetkým španielskych novinách odzneli kritické slová na moju adresu. Nuž, nikomu neberiem jeho názor, pre mňa je však rozhodujúce hodnotenie oficiálnych orgánov UEFA alebo FIFA. Oficiálny delegát McMullen mi po skončení blahoželal a môj výkon ocenil najvyššou známkou. Ani sa mi nechce o tom hovoriť, aby to nevyznelo ako samochvála. Nie, od toho som ďaleko. Po príchode domov sa ma viaceri spýtali, čo bolo ťažšie — zvládnuť fyzický, alebo psychický nápor. Odpoveď je celkom jednoznačná — psychický. Na druhý deň som bol úplne vyčerpaný, našťastie už som bol vtedy v Prahe. Musím sa však ešte trochu vrátiť k pozápasovým hodnoteniam. Jednoducho mi vždy záležalo na tom, aby súperi boli s mojím výkonom spokojní. V našej tlači sa odcitovalo dosť negatívnych hodnotení zo španielskych novín. Lenže oficiálni činitelia španielskeho futbalového zväzu sa poďakovali celej trojici československých rozhodcov a nepadlo ani slovko obvinenia z neobjektívnosti alebo chýb. Každý súdny človek si musel uvedomiť, že pre rozhodcu to bolo veľmi ťažké finále. Aj teraz, s odstupom času, mám jednoznačný pocit, že sa našej trojici stretnutie vydarilo. V priebehu zápasu som ani na chvíľu neupadol do paniky, že sa mi niečo vymkne z rúk. Som rád, že to máme šťastne za sebou, teraz sa už teším na ligu, hoci otvorene priznávam, že doma je naozaj ťažko byť prorokom. Ďalšie plány? Mám ich, chcel by som ešte dlho pískať na špičkovej úrovni. Chcel by som odchádzať z trávnikov s takým dobrým pocitom, ako som opúšťal Parc dec Princes."

x x x

V doterajšej histórii účinkoval čs. futbal štyrikrát v závere takých významných podujatí, kde sa rozhodovalo o medailách najcennejších. Trikrát boli aktérmi futbalisti (v roku 1934 na MS v Taliansku, v roku 1962 na MS v Chile, v roku 1976 na ME v Juhoslávii), štvrtýkrát zásluhou rozhodcovskej trojice na ME '84 v Paríži. Ing. Vojtech Christov bol dôstojným zástupcom čs. futbalu.

Michel Platini s cennou trofejou.

Každé hodnotenie je vždy subjektívne. Koľkokrát sme sa o tejto starej pravde presvedčili, všetci, na každom pracovisku. Tento fakt mi zišiel na um, keď som čítal hodnotenia popredných odborníkov, ktorí si dali vo Francúzsku rendezvous na VII. futbalových ME. Napriek všetkej rôznorodosti však možno vyčítať a nájsť spoločného menovateľa. Je ním impulz, ktorý nabáda trénerov i hráčov neponechať bez povšimnutia trend, ktorý si získal toľkých priaznivcov.

Lebo ME jednoznačne ukázali, že dá sa hrať pekne a zároveň úspešne. O Francúzoch sa v minulosti hovorievalo, že „umierajú na krásu". Dnes už nie sú iba loptovými žonglérmi, ale vedia aj bojovať. Len syntéze týchto vlastností môže ďakovať Platini a spol., že siahli po najvyššej európskej méte. Základ mužstva sa začal tvoriť v roku 1976, keď do tímu prišiel vtedy mladučký Platini. O niečo neskôr sa pripojil Bossis, Tigana, Lacombe, Battiston, Giresse, čiže dnešný základ formoval trpezlivý tréner takmer osem rokov. A francúzsky futbalový zväz mu dôveroval, nezatracoval ani vtedy, keď prišlo k potknutiu sa. V roku 1982 sa Francúzi už prebojovali do semifinále MS. Opäť sa teda potvrdilo, že veľké mužstvo sa nedá vybudovať z roka na rok. Toto by si mali uvedomiť funkcionári všade na svete!

V čom prevyšovali Francúzi ostatných? Predovšetkým v tom, že hráči si vytvorili a osvojili vlastnú futbalovú filozofiu. Jej podstatu zhrnul M. Hidalgo slovami: **Od mojich zverencov očakávam, že majú nadovšetko radi futbal, lebo len vtedy dokážu prekonať seba, keď sa futbalu venujú s celou svojou bytosťou, rozumom a srdcom.**" Čiže táto morálna sila pomáhala hostiteľom aj vtedy, keď sa im nedarilo, keď sa dostával hore súper. Navy-

Výzva k nasledovaniu francúzskej futbalovej filozofie

Technika rýchlosť, vtip

Oprávnená radosť francúzskych futbalistov. Zľava Platini (v objatí jedného z náhradníkov), Domergue (3), Bossis (4), Battiston (5).

„Ďakujeme ti, Michel Hidalgo. A do videnia!" znelo unisono na štadióne Parc des Princes.

še mali Platiniho. Hráča, ktorý je v súčasnosti asi najlepším futbalistom Európy a sveta. Vo svojich 29 rokoch hral vo vrcholnej forme, odstránil nedostatky, ktoré sa u neho prejavili napríklad na Mundiale '82. Najmä v kondičnej oblasti. Keď sa jeho tím dostal pod tlak súpera — bránil, keď Francúzi útočili, vysúval sa až na hrot a skvele zakončoval. Pravačkou, ľavačkou, hlavou. Pri zakladaní akcií dokázal vždy čosi vymyslieť, niečo neočakávané, prekvapujúce.

Tieto tvrdenia môžem dokumentovať na finálovom zápase. Španieli hrali lepšie a agresívnejšie než sa čakalo. Mnohí si mysleli, že bez Gordilla, Macedu a Goicoecheu budú ľahkým sústom. Lenže... Camacho dôsledne bránil Platiniho, Victor dával pozor na ľahkonohého Tiganu, Señor uplatnil v strede poľa svoj prehľad a Gallego vzadu likvidoval všetky útočné pokusy domácich. Keď sa dostali k lopte, okamžite sa začal pohyb všetkých dopredu a Francúzom neostávalo nič iné, len sa rýchlo vracať. Neraz sme videli, ako Tigana zúfalo hľadal Victora a pritom ukazoval spoluhráčom, že aj inde sú voľní hráči. Španieli sa presadzovali aj vo vzdušných súbojoch, darmo chodil dopredu na centrované lopty vysoký Bossis a pred Batsovou bránkou bol Santillana neustálym nebezpečenstvom. Po zmene strán prišlo k tomu, čo každý očakával. Francúzi vyhrali, lebo neuveriteľne túžili po víťazstve; lebo mali dosť síl; lebo mali Platiniho, ktorý z priameho kopu prekonal Arconadu; lebo sa k nim obrátila tvárou aj šťastena. Tá sa však zvyčajne obracia k lepšiemu, na to nesmieme zabudnúť!

Štefan Kovács, bývalý tréner Francúzska i Rumunska, teraz vo funkcii technického vedúceho rumunského tímu odchádzal do dejiska ME s predstavou, že šampionát bude prehliadkou tvrdého a nekompromisného boja o každú loptu, o každý meter pôdy. Známy odborník sa tentoraz zmýlil. Našťastie. Nikto jeho omyl neľutoval. Zmýlil sa však preto, lebo na ME prišli technicky výborne vybavené mužstvá. U väčšiny sme videli schopnosť perfektne narábať s loptou v plnom behu, presné prihrávky i pomerne dobré zakončovanie. Treba však zdôrazniť, že zvýšenie technickej úrovne nešlo na úkor bojovnosti. Bez dobrej atletickej pripravenosti dnes nikto nemôže myslieť na výsledný efekt. Ďalšie technické a fyzické zdokonaľovanie prinesie zrejme so sebou ešte výraznejšie prehustenie stredu poľa. Francúzi napríklad niekedy hrali až s piatimi záložníkmi, mimoriadne posilnili stred aj Portugalci, Dáni i Španieli. Na slabý stred doplatili obhajcovia titulu z NSR. Je príznačné, že v prvých dvoch zápasoch striedali štyrikrát a zakaždým odišli z ihriska dvaja zo stredopoliarov. Ešte menej priestoru v strede poľa bude zákonite nútiť hráčov k rýchlejšiemu mysleniu i konaniu. Veľa pozornosti sa bude určite venovať organizácii hry, vzájomnému zabezpečovaniu, systémom rýchlych protiútokov. V tomto smere udávali tón tiež Francúzi. Stredopoliari svojim pohybom vytvárali priestor pre prihrávky, zmiatli súperovu obranu a v jej dezorientácii sa sami skvele orientovali.

ME boli poučné aj pre organizátorov. Ich mienku vyjadril Hermann Neuberger, predseda futbalového zväzu NSR a jeden z čelných funkcionárov organizačného výboru MS 1986: **„Veľmi pozitívne hodnotím, že sme sa vrátili v semifinále k systému K. O. Odstránili sa tak možnosti nudných taktických zápasov. Namiesto toho boli mužstvá nútené hrať naplno a vyhýbať sa, pokiaľ to len išlo, jedenástkovým súbojom, ktoré sú vždy nevypočítateľné. Systém z ME uplatníme aj na MS 1986."**

Spokojní boli aj diváci, o čom svedčí prudký vzrast návštev v porovnaní s ME v Taliansku. Tam bol priemer 24 841 divákov, teraz 39 736. Vypredalo sa 80,2 percenta všetkých vstupeniek a usporiadatelia uzatvárajú majstrovstvá Európy so ziskom 15 miliónov švajčiarskych frankov. A to je tiež nie zanedbateľná skutočnosť.

FRANCÚZSKO –MAJSTER EURÓPY 1984

Horný rad zľava:
Manuel Amoros, Jean-Francois Domergue, Jean Tigana, Patrick Battiston, Bruno Bellone, Thierry Tusseau, Jean-Marc Ferreri, Daniel Bravo;

stredný rad zľava:
Albert Rust, Bernard Genghini, Yvon Le Roux, Philippe Bergeroo, Maxime Bossis, Luis Fernandez, Joel Bats;

dolný rad zľava:
Alain Giresse, Bernard Lacombe, Dominique Rocheteau, Michel Hidalgo — tréner, Didier Six, Michel Platini

FUNKCIONÁRI, TRÉNERI A ROZHODCOVIA O SVOJICH DOJMOCH Z ME

UNISONO: MÁME SA ČO UČIŤ

Cestovnej kancelárii Slovakoturist sa podarilo zabezpečiť účasť niektorých našich futbalových funkcionárov, rozhodcov a trénerov na majstrovstvách Európy. Škoda, že len na krátky čas, lebo na tohtoročných majstrovstvách Európy sa bolo naozaj čo učiť. A škoda, že len tejto jednej skupine, lebo futbal je aj u nás vecou „celonárodnou" a vôbec nám nie je ľahostajné, aké miesto zaujme čs. reprezentácia v európskom meradle. Poznatky sa najlepšie získavajú priamym kontaktom, sledovaním, pozorovaním. Nie nadarmo sa hovorí, že je lepšie niečo raz vidieť ako desať ráz o tom počuť. Čo teda videli, ktoré momenty im najviac utkveli v pamäti, zanechali najhlbšie dojmy? Tu sú odpovede niektorých z nich.

VAVRINEC SLOVÁK, sekretár VFZ SÚV ČSZTV: *„Keďže ja sám som predovšetkým organizačným pracovníkom, najviac pozornosti som venoval tejto oblasti. Myslím si, že Francúzom sa podarilo zorganizovať dobrý šampionát bez rušivých momentov, výtržností. Napriek tomu, že divácky záujem bol väčší ako naposledy na ME v Taliansku. Kultúrne prostredie zrejme napomáha aj kultúrnemu správaniu sa. Ako sekretára slovenského futbalového zväzu ma mimoriadne potešilo aj to, že UEFA zverila rozhodovanie finálového zápasu rozhodcovi zo Slovenska a som presvedčený, že Ing. Christov svoju úlohu zvládol. Považujem to za poctu celému nášmu futbalu a rozhodcovskému zboru."*

JURAJ STRECHAJ, prvoligový futbalový rozhodca: *„Moju pozornosť upútali tri veci. Najprv vynikajúca gradácia, úrovne jednotlivých zápasov od skupín až po semifinále. Napokon aj druhý polčas finálového stretnutia bol dramatický a vzrušujúci. Ako rozhodca som mal dobrý pocit, že vedenie UEFA tentokrát vybralo dobrých, ba až výborných rozhodcov, ktorí dokázali udržať hru vždy v medziach slušnosti. Pravda, v nemalej miere im pomohli aj samotní hráči, ktorí sa dopúšťali iba minima zákerností. Napokon by som sa chcel zmieniť o korektnosti miešaného publika. Vo všetkých stretnutiach sa miešali tri skupiny: tábory fanúšikov oboch aktérov a neutrálni diváci, zväčša Francúzi. Vo finále boli prakticky iba dva tábory, francúzsky a španielsky. Napriek tomu, že išlo o veľa, neprišlo k žiadnym nepríjemnostiam. Mal som jediný dojem, že všetci sa prišli pozrieť len na futbal. Vyžívať sa v kráse tejto hry, plne sa jej oddať. Žiaľ, v našej lige to nie je vždy tak."*

PETER MAJER, tréner dorastencov Tatrana Prešov, tohtoročných majstrov Slovenska: *„Mal som možnosť vidieť zápasy, v ktorých prevládala technická hra s útočným poňatím. Tešil som sa najmä na stretnutie Francúzov, ktorí ma očarili svojou hrou. Ich technická vyspelosť, rýchlosť, ľahkosť boli podľa môjho názoru najväčším vkladom celých majstrovstiev Európy. Obdivoval som ich rýchly prechod z obrany do protiútoku vďaka štyrom perfektným záložníkom, ktorí si vedeli nájsť pre útočnú činnosť vždy dosť priestoru. Vznikali tak gólové príležitosti. Už dávno som nevidel tak aktívne sa do útokov zapájať aj obrancov. Veď stopér Bossis sa ocitol neraz v súperovej šestnástke, vo finále po svojom nástupe niekoľkokrát nebezpečne potiahol útok aj pravý obranca Amoros. Taký futbal dokážu produkovať iba hráči na vynikajúcej individuálnej technickej úrovni. Bol by som nesmierne rád, keby sa z tohto trendu čo najviac a čo najskôr objavilo aj u nás. Začať musíme s mládežou, už dnes."*

v Európe, boli by sme videli prekrásne zápasy týchto žonglérov s Francúzskom, Dánskom, ale aj s inými. Z jednotlivých hráčov ma priamo fascinoval Tigana. Možno, že v tlači sa bude všeobecne vyššie hodnotiť Platini, že Michel zožne viac slávy, ale výkony farebného stredopoliara s defenzívnymi úlohami boli obdivuhodné. Jeho prenikanie s loptou a na veľkom priestore celý zápas. Hra Tiganu, navonok pripomínajúceho skôr etiópskych vytrvalcov, zostane pre mňa trvalým zážitkom."

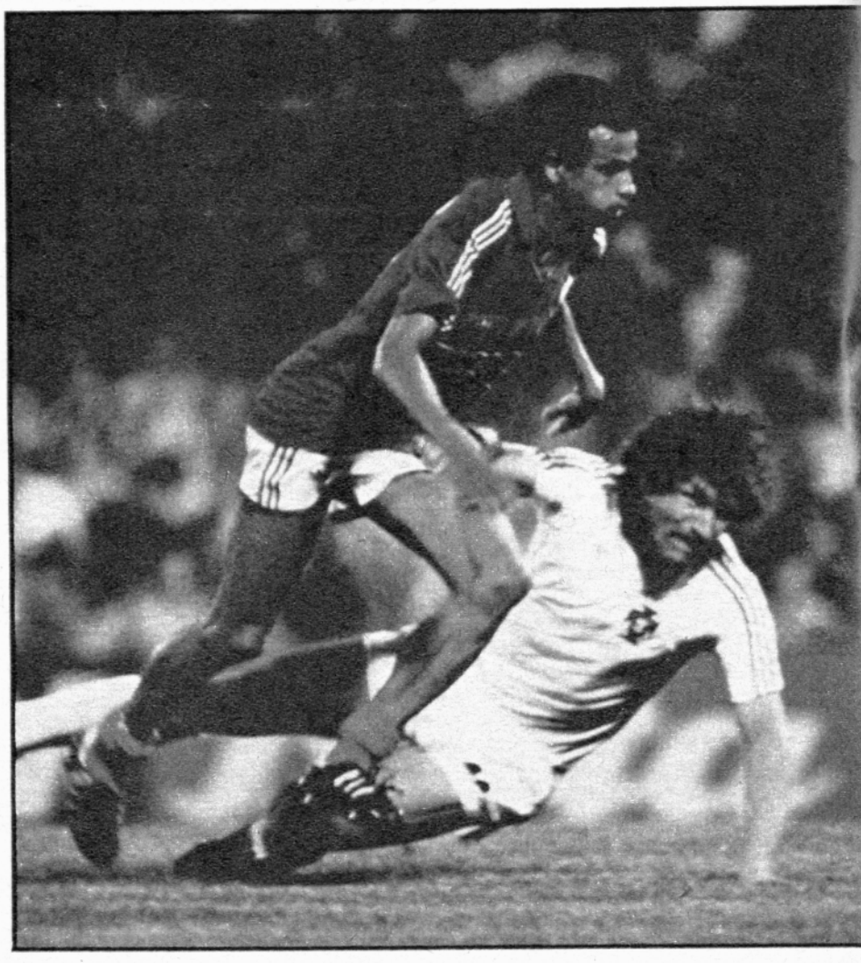

Jean Tigana odviedol v každom stretnutí obrovský kus práce a preplnený štadión Parc des Princes oprávnene skandoval po finále jeho meno. Na snímke práve obchádza portugalského obrancu Euricu.

JOZEF BIČKOŠ, tajomník FO TJ Partizán Bardejov: *„Dojmov mám veľa. Priamo z Paríža dva. Prvý sa týka takmer nulovej reklamy majstrovstiev Európy, hoci domáci futbalisti bojovali o zlato. Druhý je zo štadióna Parc des Princes. Až dovtedy som si nevedel predstaviť, že významné finálové stretnutie sa môže zohrať v takom vynikajúcom a objektívnom prostredí. Francúzi povzbudzovali svojich, Španieli tiež, ale navzájom sa rešpektovali, dokázali zatlieskať aj súperovi a na populárneho španielskeho bubeníka Manolu mávali s úsmevom aj Francúzi. Pred majstrovstvami som bol zvedavý, či výkonnostný vzostup Francúzov, ktorý naznačili v Španielsku, bude trvalý. Bol. Produkovali hru, ktorá v človeku vyvoláva tie najkrajšie pocity z futbalu. Na tomto fakte nič nemení relatívne slabšia hra vo finále, ale aj tak bolo oveľa futbalovejšie, ako povedzme, finále EPM Roma—Liverpool."*

JOZEF MAHDAL, člen komisie mládeže VFZ SKV ČSZTV v Banskej Bystrici: *„Ako divák som bol nadšený z toho, že ME vo Francúzsku ukázali všetku krásu futbalu. Boli vynikajúcou propagáciou tejto hry. Tréneri niektorých mužstiev, predovšetkým francúzskeho, dánskeho, ale aj belgického, nepretaktizovali zápasy, nehral sa šachový futbal, diváci videli dosť gólov. Takýto futbal je azda najlepším propagátorom nášho športu medzi mladými. Aj v kontexte s fair-play. Brutálnych zákrokov sme takmer nevideli, som presvedčený, že nikomu nechýbali. Možno i vďaka tejto ohľaduplnosti sa mohli rozvinúť aj osobnosti. Z nich je zážitkom sledovať Platiniho, je nepochybne určujúcou osobnosťou svojho tímu, ale nezaostali ani Tinaga, Chalana a ešte niekoľko výborných futbalistov."*

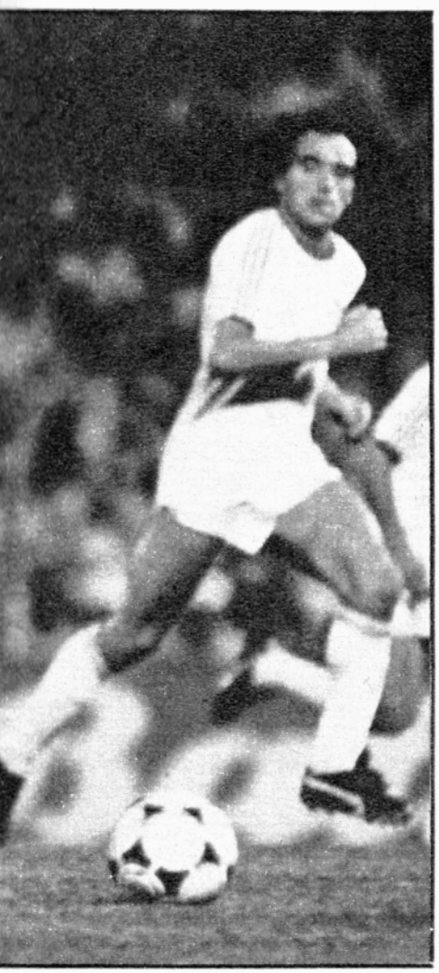

Dr. ĽUDOVÍT KURUC, CSc., predseda VFZ MV ČSZTV v Bratislave: *„Moja pozornosť sa upriamila najprv na I. skupinu ME. Prečo? Vďaka žrebu sa práve v nej ocitli mužstvá, ktoré produkovali najkrajší futbal. Vsadili na útočné poňatie, dávali góly, rozdávali divákom v hľadisku i pri televíznych obrazovkách radosť. Obdivoval som hru francúzskej stredovej formácie. Čo všetko tí dokázali s loptou, aký mali vynikajúci pohyb aj bez nej! Platini? Je pojmom. Jeho výkony, strelecká potencia, poznačili priebeh celého šampionátu. Má vynikajúci cit pre gólové šance, pričom jeho hra je ďaleko od akejkoľvek schémy. Vždy sa pokúša o čosi nové, raz sa dostáva do šance po driblingu, inokedy po narážačke, neraz zakončuje hlavičkou. Obdivoval som aj profesionálnu kolegialitu, rešpektovanie protihráča. Bol by som veľmi rád, keby si tieto momenty boli všimli aj naši prvoligoví hráči, o koľko nepekných scén by bolo na domácich štadiónoch menej..."*

DUSLO

národný podnik, ŠAĽA

prijme

ihneď do existujúcich i novovybudovaných výrobní za výhodných platových podmienok

- **absolventov CHTF SVŠT a SjF SVŠT**
- **absolventov SPŠ strojníckej, chemickej a elektrotechnickej**
- **pracovníkov na obsluhu strojno-technologického zariadenia** (chemikov vyučených i nevyučených)
- **zámočníkov, obrábačov kovov do dennej i smenovej údržby**
- **pracovníkov stavebných profesií: murárov, maliarov, lešenárov, izolatérov**
- **elektrikárov**

Prijatým pracovníkom poskytneme prednostne prioritný byt z družstevno-stabilizačnej výstavby s možnosťou až 75 % úhrady členského podielu.

Záujemci, hláste sa: na personálnom odbore podniku osobne alebo telefonicky.
Telefón: 25 61-5, 30 71-5, klapka 24 91, 25 52, 23 90.

Náborová oblasť: Západoslovenský kraj

MAGNETICKÉ ZRKADLÁ

Leto pri vode v domovine

Existuje vývojová teória, podľa ktorej človek pôvodne obýval rozhranie medzi vodou a súšou. Vraj tomu nasvedčuje aerodynamický tvar tela človeka, spôsob, akým sa ukladajú chĺpky na hrudi a veľa ďalších znakov. Zrejme sa dosť od svojho pôvodu vzdialili, keď jedna celá etapa histórie ho od vody skôr odplašovala a ešte v minulom storočí sa považovalo kúpanie za činnosť hodnú detí či pojašencov.

Našťastie — asi má tá teória pravdu, pretože človek sa k vode vrátil a tí, ktorí jej holdujú naozaj, potvrdzujú onú teóriu aerodynamickosťou svojej postavy.

Nuž ale — trošku vážnejšie. Voda je skutočne pre človeka druhým prirodzeným živlom. Zdravému len prospeje a navyše — modená medicína odporúča rekreačné plávanie ako boj proti mnohým neduhom modernej doby, civilizačným chorobám. Plávanie pomáha v boji s nadmernou hmotnosťou, upevňuje chrbticu, posilňuje srdce a pľúca, je dobrou prevenciou proti vzniku kŕčových žíl. A v každom prípade je tým najlepším osviežením v horúcich letných dňoch.

Iste pre jej schopnosť prinášať úľavu a osvieženie patrí voda k turistickým atrakciám. Vraví sa, že tých je dohromady tridsaťtri a že naša vlasť disponuje všetkými, okrem jedného — mora. Čo nie je tak celkom pravda. Už pri letmom pohľade na mapu si zrátame, že len na Slovensku je šesť veľkých vodných nádrží, ktoré by si bezmála ten prívlastok — vnútrozemné more — zaslúžili. Piešťanská Sĺňava, Oravská priehrada, Liptovská Mara, Ružínska priehrada pri Košiciach, Domaša pri Vranove, Zemplínska Šírava pri Michalovciach — veď to sú záľahy vody. A to už nerátame medzi ne ani takú veľkú vodnú plochu, ako sú Slnečné jazerá v Senci. Táto voda ponúka všetko, od plávania, cez člnkovanie, windsurfing a rybačku po výletné jazdy motorovou loďou.

No nielen tieto vodné nádrže vám ponúkajú náruč počas letnej dovolenky. Tí, čo milujú romantiku, si iste prídu na svoje i pri jazerách a priehradách menej známych.

Napríklad na Záhorí — pri Malých Leváročh a Šaštíne Strážach — piesočné pláže v lete vydychujú páľavu, v ktorej sa nesie vôňa borovicovej živice. Stačí počúvať cikády, zavrieť oči a človek je na Jadrane.

Inde zasa listnaté či zmiešané lesy tvoria tú najnádhernejšiu kulisu, keď sa vysoké vrcholce zarána zrkadlia na hladkej ploche nesčerenej vody.

▲ *Príjemná voda, horúci piesok, vo vzduchu vôňa borovíc — to je jeden z atribútov dvadsaťhektárového jazera s pieskovou plážou v Šaštíne-Strážach neďaleko Senice. Okrem možnosti plávania a vodných športov je tu autokemping Gazarka s modernými bungalovmi.*

Romantikou vyniká aj ďalšie jezero s piesočnou plážou na Záhorí — v Malých Leváročh. Pri jazere je možnosť stanovania vo vlastných stanoch, prípadne v stanoch z miestnej požičovne. Stredisko služieb poskytuje kvalitné a bohaté občerstvenie. ▶

Obrovská vodná plocha, jachting, windsurfing, vysoké a hlboké hory, nádherné okolie s možnosťou výletov do Západných Tatier, kultúrne pamiatky, rybačka — to všetko je Orava, ktorú sme napriek týmto atraktivitám dosť nedocenili. ▼

ÚSTREDNÝ VÝBOR PRE CESTOVNÝ RUCH • SSR •

▲
Donedávna neuveriteľné, dnes lákavá skutočnosť — tak by bolo možné charakterizovať možnosti letnej rekreácie na Liptovskej Mare, ktorá vyniká prekrásnym okolím, vyrovnaným počasím, obrovskou vodnou plochou vhodnou pre všetky druhy vodných športov, možnosťami výletov po zaujímavostiach Liptova.

◀ *Domaša pri Vranove — druhá najväčšia umelá vodná nádrž na východnom Slovensku je známa predovšetkým ako raj rybárov. Moderna ale kráča všade — už aj ju objavili priaznivci windsurfingu.*

Podvečerná romantika na Zemplínskej Šírave pri Michalovciach. Jedno z našich najväčších letných stredísk ponúka možnosť člnkovania, ubytovanie v hoteloch i kempingoch, krásnu kamenistú pláž, dobré služby. Netreba o tom rozprávať — treba v lete Šíravu zažiť.
▼

Kto má rád huby — ten si na ne môže zájsť prv, než slnko rozpáli breh a bude ponúkať každého, aby si vyskúšal, aká príjemná je voda.

Ako belasé perličky vrúbia väčšie či menšie vodné nádrže celú našu krajinu. Na západnom a východnom Slovensku sú poroztrusované po celej ploche, hornatý stred lemuje belasý náhrdelník z oboch strán Nízkych Tatier.

Vymenovať všetky nemožno, hoci to bola prechádzka prekrásnou cestou. Spomeňme len tie, ktorých existenciu sme si ešte nie celkom uvedomili.

Dve zo Záhoria sme už spomenuli, poďme ďalej. V Západoslovenskom kraji náš čakajú ešte dve prekrásne nádrže, obklopené listnatými lesmi a kopcami ako stvorenými na rekreačnú turistiku — Dubník neďaleko Starej Turej a Duchonka pri Topoľčanoch. Tí, čo tam boli, potvrdia, že to stojí za cestu. Nielen plávanie a člnkovanie — Duchonka, to je predsa oblasť, kde sa vraj dá o dubáky potkýnať.

Ak sa vydáme cestou po severe Slovenska, iste neobídeme Liptovskú Maru, ak si kúsok zájdeme, potrafíme na Oravskú priehradu. Obe obrovské vodné nádrže sú ako stvorené na vodné športy a verte — bielych plácht čarovných windsurfových dosák sa aj na jednu aj na druhú pomestí ešte dosť.

Spodným ťahom na východné Slovensko sa môžeme dostať na Zelenú vodu pri Rimavskej Sobote, či Kurinec, nazvite si priehradu ako chcete, zostane rovnako krásna. A pre milovníkov ticha, starej histórie, vysokých hôr a hlbokých lesov odporúčame odtiaľto trasu smerom na severozápad, do Štiavnického pohoria, kde leží Počúvadlo, Richnava, k jazerám na okolí Kremnice či do Štiavnických Bání. Zrekreujeme sa a aj presvedčíme o majstrovstve našich predkov — mnoho z týchto jazier totiž vzniklo dávno ako zásobáreň vody pre tamojšie bane.

Nuž a keď sa nikde nezastavíte dlhšie, pár dní dovolenky vám zostane na veľké nádrže východného Slovenska — na Domašu pri Vranove, Zemplínsku Šíravu, či Košické Hámre, alebo romantické prostredie Slovenského krasu s výborným kúpaním na Dedinkách.

Iste, poviete si, ale čo si z toho máme vybrať. Nuž — podľa vkusu. Azda by bolo najlepšie raz to, raz ono. Poznať svoju vlasť — to totiž stojí za to i preto, aby človek mohol porovnávať a sám sa presvedčiť, že ani tá jedna jediná turistická atrakcia tak veľmi nechýba.

A čo tam? — spýtate sa. To, čo sa robí pri vode. Hovorili sme o miestach, kde sa dá nielen kúpať, ale aj ubytovať, stravovať, kde sú služby. Pravda, kapacita častokrát nestačí, lenže...

Lenže sme vraveli, že Slovensko má náhrdelník z belasých perál. A v tom je vtip. Ak totiž nedostanete ubytovanie na Domaši pri Vranove, kam to máte kus cesty, iste by ste si vybrali medzi možnosťami, ktoré sú na dosah ruky. Lebo je ich všade dosť. Perličky sú na náhrdelníku husto. Treba len v sebe nájsť chuť a pozrieť si to, čo nám leží na prahu.

Snímky: JÁN SÚKUP, BEDRICH SCHROLL, TIBOR ANDREJČÁK, FERDINAND HAFNER a Ing. IVAN ONDREJKOVIČ

mozaika

Zostavil ŠTEFAN MAŠLONKA

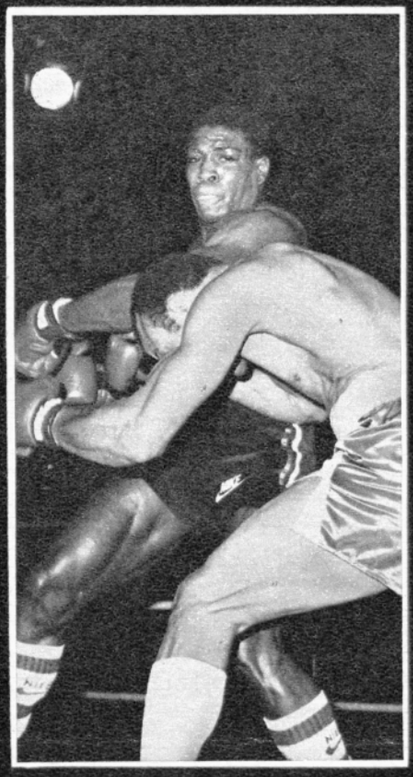

Vyhrával, ale nevstal

Nie je to nič mimoriadne, že ten, čo vyhráva a zdá sa byť už istým víťazom, odrazu všetko stratí a prehrá. Taký priebeh a vývin športového boja je však spravidla zaujímavý. A najmä v boxe. Čierny Angličan Frank Bruno sa iste už cítil víťazom nad Američanom Jamesom Smithom, lebo ho viac ráz účinne zasiahol. Lenže znenazdajky, ani nevedel ako, sa ocitol na dlážke v rohu ringu a zdesený počul rozhodcovo „aut". Zúfalo chcel vstať, ale nohy ho neposlúchli.

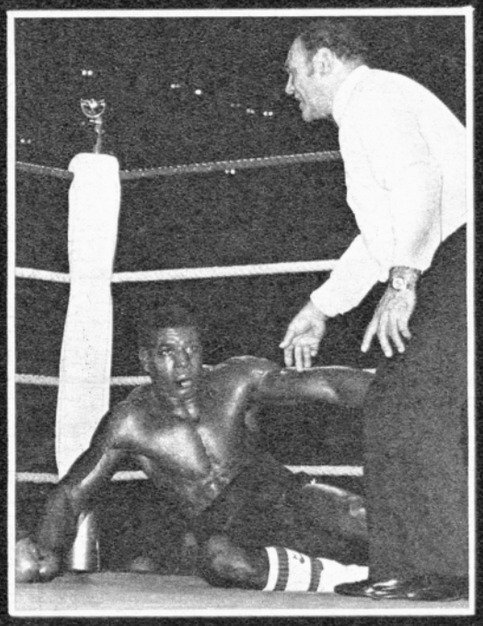

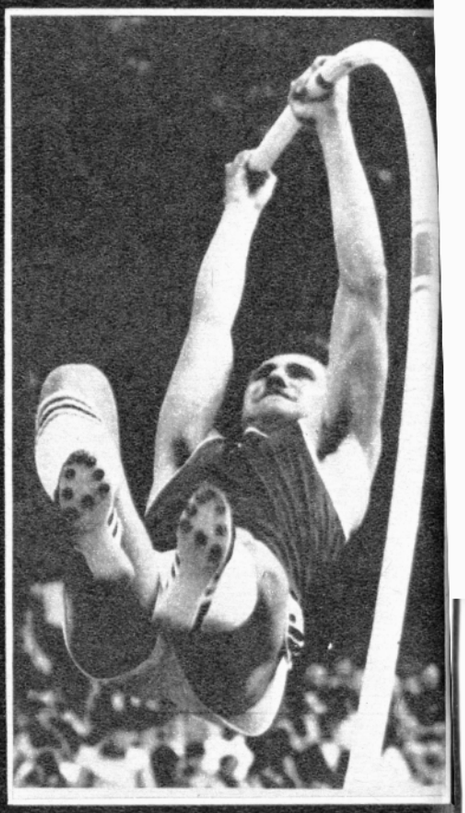

Šesť metrov je reálnych

K tomuto úsudku dospeli atletickí znalci ešte skôr, než sa opýtali najkompetentnejšieho, Sergeja Bubku, svetového rekordéra (588 cm). Napokon prečo len znalci, veď aj radoví fanúšikovia na štadióne bratislavského Internacionálu a na parížskom predmestí Saint Denis prišli k presvedčeniu, že tento sympatický sovietsky borec sa zaručene prenesie ponad výšku pokladanú donedávna za takmer astronomickú. A čím ich tak ovplyvnil? Predovšetkým šprintérskym rozbehom a priam lahodnou pohybovou krivkou od zavesenia sa cez vzopretie, prechod ponad latku a dopad. A pritom málokomu ušlo, že medzi latkou a telom bola ešte medzera... Je teda dvadsaťročný šuhaj z Vorošilovgradu naozaj predurčený dostať prívlastok šesťmetrový? Spoľahnime sa na expertov, tí vravia, že ak dakto, tak on. A kedy? To je už len otázkou času. A sezóna je ešte sotva v polovici.

Súper pre Inter?

Prvé dve mužstvá Oberligy, Dynamo Berlín a Dynamo Drážďany, boli súpermi vo finále pohárovej súťaže a Drážďancom sa podaril revanš za ligovú prehru, zvíťazili 2:1. Náš fanúšik by mohol porozmýšľať, v čom to je, že finále u našich severných susedov sledovalo na neutrálnom teréne na berlínskom Štadióne mládeže sveta 48 000 divákov. A väčšina z nich nadšene pozdravila víťazov, ktorí už piaty raz získali trofej. Stoja (zľava): manažér Oeser, asistent trénera Riedel, Klimpel, Schmidt, Schuster, Doeschner, Schade, Trautmann, kapitán mužstva Doerner, brankár Jakubowski, kondičný tréner Klein, šéftréner Sammer: sedia: masér Friedel, Minge, Haefner, Lippmann, Stuebner, Pilz, Guetschow, Schuelbe a Schmuck. Dynamovci z Drážďan hrajú v žltých tričkách a čiernych trenírkach. A ak sa žrebu bude chcieť, mohli by sme ich vidieť aj v Bratislave na Pasienkoch v novom ročníku Pohára víťazov európskych pohárových súťaží...

Kumštár nepreháňal

NATIONALES JUGENDFESTIVAL DER DDR
35 JAHRE DDR

Národný festival mládeže v Berlíne vyznel v mohutnú manifestáciu za mier a socializmus a v prehliadku všestranných schopností mladej generácie k 35. výročiu vzniku NDR. Medzi rozmanitými vystúpeniami popredných reprezentantov vrcholového športu vzbudila mimoriadnu pozornosť prizerajúcich súťaž chlapcov v žonglovaní s loptou. Šestnásťročný futbalista Joachim Bohlmann z Rostocku sa na ňu prihlásil s oznámením takého výkonu, ktorému nikto nechcel veriť. Ale stredoškolák nepreháňal. V oficiálnej konkurencii hlavičkoval ako stroj, po trištvrte hodine už odpadli všetci jeho konkurenti, on však pokračoval a vydržal nahadzovať loptu pliné dve hodiny bez jedinej chybičky. Narátali mu 20 200 dotykov hlavou!

Vydržal len do cieľa

Aj kone majú svoje osudy. Na najslávnejších anglických prekážkových dostihoch Veľkej národnej cene po dramatickom priebehu dvadsaťtri koní prebehlo cieľom. Bol medzi nimi aj kôň s číslom 8 Earthstopper, ale za cieľom náhle klesol a viac nevstal. Ohromné vypätie, ktorým sa dostal na piate miesto konečného poradia, mu zastavilo srdce.

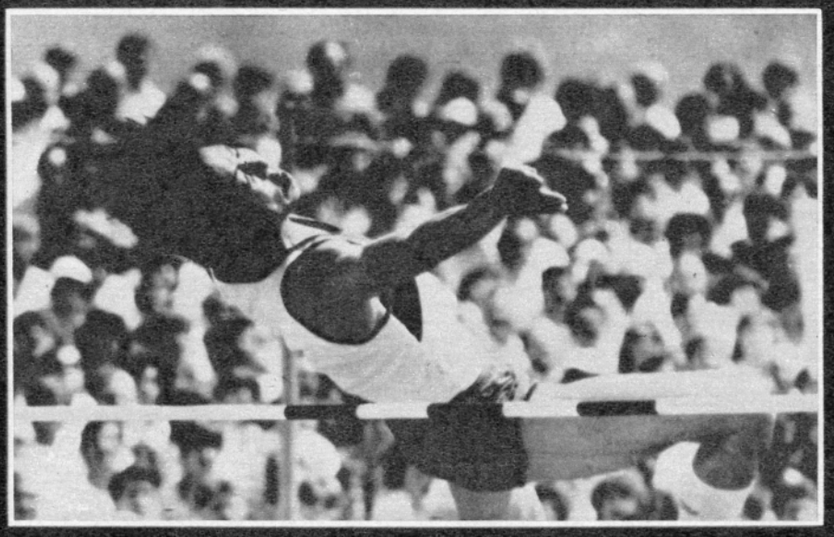

Pridáva po centimetri

Najelastickejšia ľudská pružina je čínskeho pôvodu a má najkratšie meno — Žu. Meria 193 cm a váži 70 kg. Teda tenký dlháň, ktorý však vyššie hľadí než ktorýkoľvek iný z jeho atletickej profesie. Keď pred troma rokmi skočil v Tokiu 230 cm, ešte svet nevzrušil, ale netrvalo dlho a už ho prinútil častejšie žasnúť. Raz pridal centimetrík, inokedy dva a vlani začiatkom leta prevýšil svetový rekord na 237 cm. V jeseni ho opravil o jedno číslo a teraz zas o jedno, takže už mu neostáva iba dať výkričník za novú hranicu ľudských možností 240 cm!

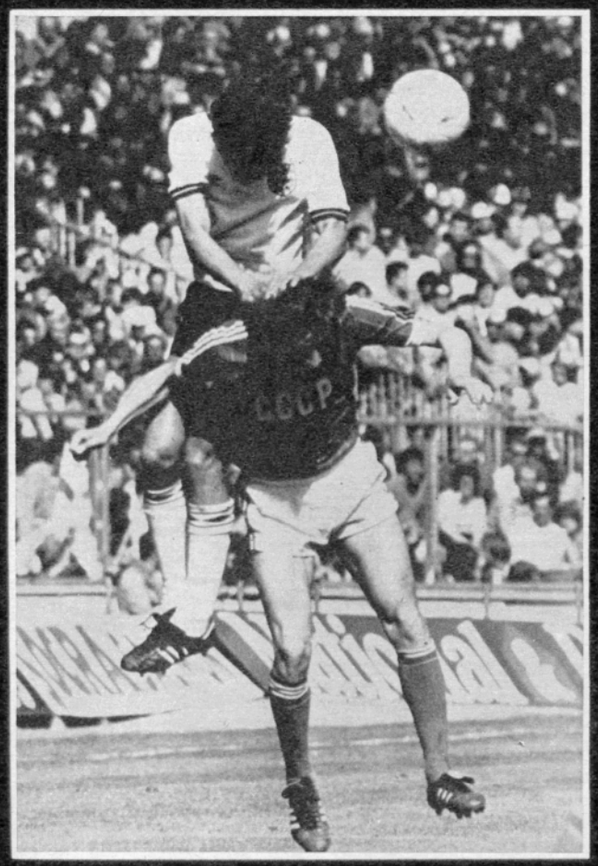

Wembley znova dobytý

Vyskočil vyššie, a predsa nevyhral. V tomto súboji obranca Mike Duxbury sa očividne oprel o súpera a pridržal si ho no Sergej Gocmanov sa mu revanšoval najprimeranejším spôsobom, strelil vedúci gól. A keď už len sekundy chýbali do konca, pridal Protasov druhý, a senzácia bola hotová: Anglicko podľahlo Sovietskemu zväzu 0:2. Išlo však skutočne o senzáciu? Už veru nie, a z jednoduchej príčiny: dnes už sa futbalový svet nepozastaví nad faktom, že Angličania prehrajú na svojom tradíciami opradenom trávniku vo Wembley. Po Maďaroch roku 1953 tam totiž už vyhrali reprezentanti Švédska, Rakúska, NSR (dva razy), Talianska, Holandska, Španielska, Brazílie i Dánska a teraz ZSSR, čiže mýtus anglickej neporaziteľnosti sa dávno rozplynul. A Wembley musí byť pripravený na ďalších premožiteľov.

Rekordéri na vetroni

Walter Binder a Ott Wegschier po mnohých pokusoch vystihli optimálne poveternostné podmienky a na vetroni prekonali vzdialenosť 1050 km medzi Frankfurtom a Bordeaux. Údajne je to svetový rekord. Škoda, že nevieme, ako dlho trval ten let.

Činka mu je kamarátkou

„Bez činky je môj tréning nemysliteľný," odpovedá Jürgen Hingsen na otázku, či sa náhodou nedal medzi kulturistov. Nie, nezakladá si na svalovom reliéfe, ale potrebuje silu, preto sa stretáva raz do týždňa so vzpieračom Rolfom Hilserom v posilňovni a dobré dve hodiny vytrvalo pracuje so železom. Vidieť to nielen na jeho postave, ale predovšetkým na výsledkoch. Keď začiatkom júna prekonal svoj svetový rekord v desaťboji na 8798 b., tak najmä vďaka tomu, že si zlepšil výkony vo vrhu guľou na 16,49 m a v hode diskom na 49,36 m. A len čo si vylieči laketný sval, ráta so zlepšením aj v hode oštepom. Čiže 9000 b. sa rodí aj v činkárni.

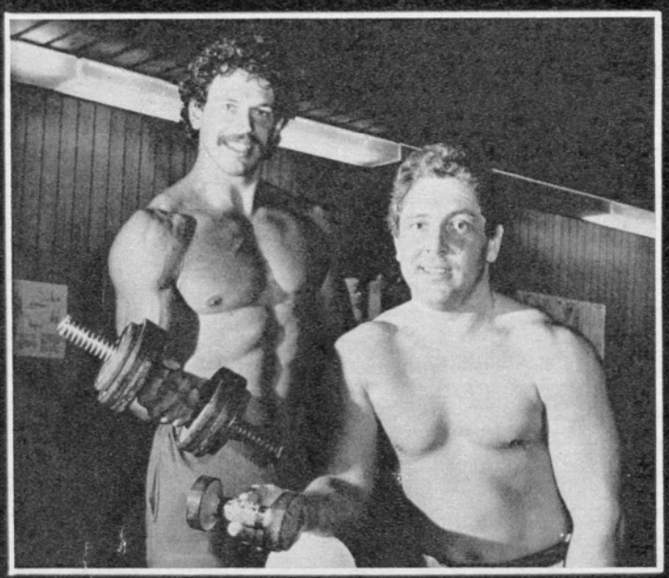

med
med

VČELÍ MED

ideálny zdroj energie pre športovcov

Veľká fyzická námaha, vynaložená na podávanie kvalitných športových výkonov, si vyžaduje nadmerné množstvo energie.

Vynikajúcim zdrojom energie pre organizmus športovca je med. Obsahuje mnoho výživných látok a vitamínov, ktoré znásobujú i regenerujú sily.

Družstevný obchodný a výrobný podnik Zvolen, závod Medos — Galanta nakupuje, spracúva a dodáva do siete štátneho a družstevného obchodu:

- med v skle 500 g
- med medvedík 340 g
- med vo vaničke — porcovaný 30 g
- med s obsahom materskej kašičky 250 g
- med s obsahom prírodného peľu 250 g

DOVP

Včelí med vo vkusnom a praktickom balení, vhodný na priamy konzum, ako aj na prípravu rôznych druhov jedál a nápojov, si môžete kúpiť vo všetkých potravinárskych predajniach štátneho a družstevného obchodu na Slovensku.

2 7 21 3
1 9 2 4

Každý týždeň
SAZKA
ŠPORTKA

SIGMA ZTS OLOMOUC

Hore (zľava): Vlastimil Palička, Ladislav Kučerňák, Josef Štoudek, Ing. Zdeněk Tulis, Jiří Doležílek, Zdeněk Kořínek, František Schneider, Ladislav Lauda. V strede (zľava): Karel Brückner — tréner, Miroslav Božik, Leoš Kalvoda, Lubomír Juřica, Stanislav Skříček, Jaroslav Novák, Ladislav Jegla, Jiří Hořava — masér. Dolu (zľava): Jaroslav Fiala, Jiří Fiala, Ota Vyskočil, František Rak — asistent trénera a vedúci mužstva, Jiří Hajský, Jiří Malík, Rudolf Muchka.

Snímka: A. TÓTH

štart'84

ŠTART A SAZKA predstavujú nováčika 1. futbalovej ligy

sazka

Poďte s nami veslovať!

LETO na vode

V súčasnosti si veslovanie vo svojej rekreačnej podobe nachádza stále viac prívržencov aj u nás a stáva sa jedným z významných prostriedkov na zvyšovanie fyzickej zdatnosti i upevňovania si zdravia širokých más obyvateľstva. Tisíce a tisíce ľudí sa pravidelne v letných mesiacoch vydávajú za oddychom k vode, kde využívajú svoj voľný čas na rekreáciu a pestovanie vodných športov. Nečudo preto, že mnohí z nich už spoznali (alebo chcú spoznať) čaro tohto športu, pocítili jeho blahodárny vplyv

Touto cestou chceme aj vám, milí čitatelia, ponúknuť návod, ako spojiť príjemné s užitočným, rekreáciu pri vode s aktívnym pohybom. Veď mimoriadny záujem obyvateľstva o rekreačné veslovanie potvrdzujú aj naše skúsenosti z predchádzajúceho roku, keď v rekreačnej oblasti Bratislavy na Zlatých pieskoch Slávia SVŠT v spolupráci so Správou telovýchovných a rekreačných zariadení zaviedli požičiavanie turistických veslárskych lodí skul s kormidelníkom. Navyše vychádzajúc z poznatkov získaných z predaja týchto lodí (výrobcom je Technosport Praha), rozhodli sme sa dať vám návod na zvládnutie základnej techniky veslovania na turistickom skule.

1. Oboznámenie sa s loďou a jej vybavením

Pred začatím výcviku je potrebné aspoň v základoch sa oboznámiť s loďou i jej vybavením. Na skule (1), párovej lodi pre jedného veslára a s miestom pre kormidelníka (napríklad cvičiteľa a podobne), sú upevnené dva krákorce (2) — pravý, tzv. strokovský, a ľavý, tzv. háčkovský. Ukončené sú havlinkami so závlačkou. K lodi patrí ďalej jeden pár vesiel (3), kormidlo, vozíček na koľajničkách a nožné operadlo.

Na veslách rozoznávame — rukoväť, prstenec, okoženie, driek, krčok a list. Veslá rozlišujeme farebným označením — červené okoženie patrí na pravú, strokovskú stranu, druhá farba okoženia, najčastejšie zelená, patrí na ľavú, háčkovskú stranu.

2. Vynášanie lode

Ak sme pripravení ísť na vodu, najskôr si znesieme na pristávací mostík veslá, kormidlo a vozíček. Okoženie vesiel natrieme vazelínou tam (4), kde sa otáčajú v havlinkách. Loď uchopíme na oboch koncoch, v prípade väčšieho počtu vynášajúcich (čo odporúčame) i za okraje lode (borty) a nesieme ju vo vystretých rukách dole dnom až na pristávací mostík, kde ju na dohodnutý povel položíme na vodu (5).

V prípade, že loď nesieme v opačnej polohe, teda hore dnom, otočenie lode a jej kladenie na vodu sa riadi opäť dohodnutým povelom. Pri oboch spôsoboch sledujeme, aby nedošlo k poškodeniu lode vinou nedbanlivosti alebo neznalosti. Pri položení lode na vodu sa natočí vždy tak, aby sa bokom priblížila k mostíku a špička smerovala proti prúdu, na stojacej vode proti vetru. Športovec-rekreant, ktorý bude pri veslovaní kormidlovať, pridrží loď pri mostíku dovtedy, kým jeho partner vkladá veslá do havliniek (6) a poistí ich proti vypadnutiu uzavretím závlačiek. Prvé vkladáme veslo zo strany mostíka. Vozíček nasadíme do koľajničiek výrezom dozadu a upravíme kormidlo.

3. Nastupovanie do lode a vystupovanie z nej

Pri nastupovaní zasunieme veslo na strane vody do havlinky, vonkajšou rukou uchopíme rukoväte oboch vesiel a čiastočne ich odsunieme smerom ku kormidlu pre získanie dostatočného priestoru na nastupovanie (7). Druhou rukou sa chytíme vnútorného krákorca, ktorý je bližšie k mostíku. Vonkajšou nohou sa postavíme na vystuženie medzi koľajničkami tak, aby vozíček bol za nohou. Hmotnosť tela prenášame do lode, sadáme si na vozíček a vnútornú nohu zasúvame do príslušného operadla (8).

Vystupovanie z lode sa vykonáva v opačnom slede. Keď je potrebné upraviť dĺžku nohoviek na vode, oprieme nohy zľahka o dno lode (len pri tomto druhu lode!), veslá naplošené na vode držíme medzi trupom a stehnami (9). Upravíme vzdialenosť nohoviek tak, aby vozíček pri vystieraní nôh nenarážal na konce koľajničiek, ale zostal 1—2-centimetrový priestor (10). Po vyskúšaní nohovky upevníme.

4. Základné postavenie pri veslovaní

Nohy máme voľne natiahnuté, trup i hlavu vzpriamenú a päže mierne pokrčené. Veslá držíme s naplošenými veslami na vode, kolmo k pozdĺžnej osi lode (11). Palce máme pritom v takej polohe (12), ktorá nám umožňuje neustály tlak vesla do havlinky. (Toto postavenie nazývame záklon.) Odporúčame striedavé zdvíhanie (13) a stláčanie rukovätí vesiel, aby sme mohli vnímať reakciu lode. Ak ju rozhúpeme a veslá sú na vode naplošené v základnej polohe vedľa seba, vidíme, že loď je veľmi stabilná. Listy vesiel zdvihnuté nad vodou nám umožňujú rozhúpanie lode, avšak nie jej prevrhnutie. Loď sa totiž zachytí o naplošené veslá vždy na tej strane, na ktorú je naklonená.

(Pokračovanie)

SOŇA A a ALEXANDER DÉNESOVCI
Snímky: JÁN SÚKUP

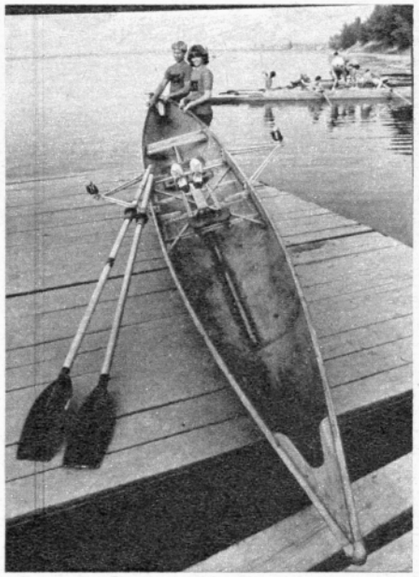
1

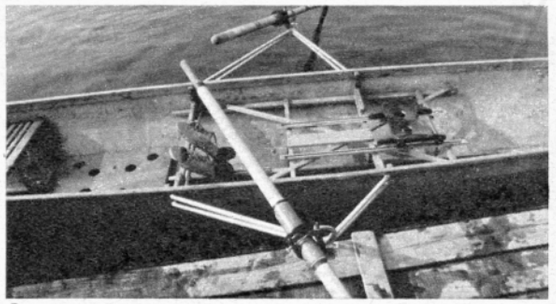
2

3

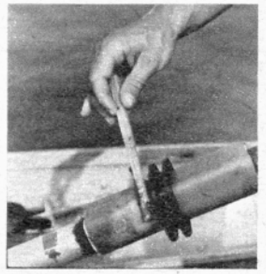
4

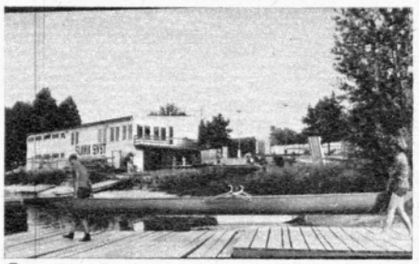
5

6

7

8

9

10

11

12

13

SO STANISLAVOM NEVESELÝM,
trénerom hokejistov ČSSR

Dať všetko do služieb hokeja

Hoci intenzívne žiaria slnečné lúče, sú miesta, kde sa ľady neroztopia. Technika dokáže i v letných mesiacoch vyrobiť ľad, takže hokejisti si v júli i auguste oblečú svoju hokejovú zbroj a napriek tomu, že vypotia litre potu, naberú síl, z ktorých budú čerpať po celú sezónu. A budú ich potrebovať dosť. V tejto sezóne je opäť bohatý program reprezentácie ČSSR s množstvom medzištátnych zápasov a s dvoma výnimočnými termínmi, ktoré majú naši tréneri podčiarknuté vo svojich kalendároch červenou farbou: Už v septembri nás čaká tretí ročník Kanadského pohára a v apríli budúceho roku budú v Prahe majstrovstvá sveta, na ktorých by sme radi využiť domáce prostredie a...

Radšej to ani nezakríknime a pozhovárajme sa s jedným z trénerov reprezentačného mužstva Stanislavom Neveselým...

● Kedysi, keď sa reprezentačné mužstvo stretlo na sústredení, chlapci sa navzájom ani nepoznali. Dnes máme opäť konsolidovaný celok, kostra mužstva je vcelku jasná. Takto sa určite lepšie pracuje, však?

— Skutočne, po Lake Placide sme začali s výstavbou novej reprezentácie. Chvíľu trvalo, kým si našla svoju tvár. Dnes máme temer na všetkých postoch jasno a mužstvo vlastne len dopĺňame po odchode niektorých hráčov, zväčša nie z výkonnostných, ale z vekových dôvodov. Skončilo sa jedno medziobdobie, ktoré sme zavŕšili zimnými olympijskými hrami v Sarajeve. Predsavzali sme si, že sa vrátime k strateným pozíciám na medzinárodnom fóre a myslím, že sa nám to podarilo. Skutočné zavŕšenie procesu tohto reprezentačného družstva však predpokladáme, že bude na majstrovstvách sveta, ktoré budú na jar budúceho roku v Prahe.

● Z čoho pozostáva príprava?

— Prakticky týždeň po skončení ligovej súťaže sme sa stretli v zimnom stredisku v Zadove, ktoré má aj v lete svoje čaro a sú tu možnosti kvalitnej prípravy. Dva týždne v máji a dva týždne v júni tridsaťjeden hokejistov absolvovalo náročný program, ktorý pozostával z tréningov na suchu a práce na ľade. Päť hodín čistého času boli títo hráči v neustálom pohybe. Nedávno sme robili testy fyzickej pripravenosti, ktoré reprezentácia nevykonala už päť rokov, pretože tie sa robia zväčša na úrovni ligových oddielov. Nevidel som ešte výsledky spred piatich rokov, no výkony, ktoré podávali na testovacích skúškach súčasní reprezentanti, sú naozaj vynikajúce. Len pre zaujímavosť: Benák zabehol 400 m za 55,4 s, Hrdina s Benákom mali na 1500 m čas 4:42 min a to všetko bez špeciálnej atletickej prípravy na tartanovej dráhe. V tejto fáze sme sa venovali silovej vytrvalosti a špeciálnej príprave na ľade.

● Špeciálna príprava na ľade v júni? To znie zaujímavo...

— Tým, že máme jasno v zostave najmä útočných formácií, mohli sme sa už v tomto období venovať kombinačným akciám, v ktorých sme v Sarajeve spozorovali určité nedostatky. Napríklad presilovej hre, vyvážaniu puku z vlastnej obrannej tretiny, čo nám zvyčajne trvalo dosť dlho a nacvičovali sme aj ďalšie herné situácie.

● Je tu však 31 hráčov na sústredení, pričom zostavu na nastávajúcu sezónu máte už vlastne v hlave. Nie je to pre ten zvyšok predsa len situácia, ktorá sa im nemusí páčiť?

— Stará pravda, že každý má dvere do reprezentácie otvorené, platí aj v našom prípade. Pravdou však je, že kostru mužstva máme už dávno, a je to tak správne. Ale najmä v obranných radoch sú voľné miesta, ktoré musíme doplniť. Nezabúdajte, že na ZOH v Sarajeve sme hrali so šiestimi obrancami, pričom hral ešte Chalupa, ktorý sa už s reprezentáciou rozlúčil. To znamená, že máme istých piatich obrancov, pričom v Kanade i v Prahe by sme mali hrať s ôsmimi obrancami. Päť „bekov" máme teda temer istých, — Benák, Kadlec, Uvíra, Svoboda a Hořava a ďalších troch musíme objaviť. Musím dodať, že zvyšok obrancov, ktorých sme zatiaľ vybrali, najmä pohybovo neobstojí v porovnaní s tými piatimi. Majú rezervy v koordinácii pohybov a najmä v obratnosti a reakcii. Nezabúdajte, že obranca vlastne reaguje na myslenie útočníka a je ideálne, ak jeho myšlienkový pochod je časovo temer totožný s myšlienkovým pochodom súpera. A ešte niečo by som chcel dodať na adresu hráčov a ich motivácie v širšom reprezentačnom kádri: Už pred týmito ťažkými sústredeniami sme každému hráčovi povedali, že sa nemusí na nich zúčastniť, ak nechce trénovať, jednoducho si podáme ruky a môže ísť domov. Takéto letné sústredenia majú však význam pre celoročnú výkonnosť aj v domácej súťaži. Pri všetkej úcte k trénerom v ligových mužstvách musím, žiaľ, ako tréner reprezentácie so smútkom v hlase konštatovať, že v oddieloch sa tak kvalitne netrénuje ako tu a pozorný divák ligových zápolení už po niekoľkých kolách s uspokojením zisťuje, že hráč, ktorý má za sebou kvalitnú letnú prípravu, je oproti zvyšku výkonnostne vpredu. Títo hráči to vedia, nuž motív vyniknúť tu je v každom prípade.

● Vraveli ste o istote vo výbere útočníkov. Mohli by ste byť konkrétnejší?

— Po odchode Černíka z reprezentácie sme vytvorili novú útočnú formáciu, od ktorej si veľa sľubujeme: V Ružičkovom útoku sú na kridlach Lála a Caldr a táto formácia už hrala výborne na Švédskom pohári, jedinom turnaji za posledné roky, ktorý sme v najsilnejšej svetovej konkurencii vyhrali. Ďalší útok je jasný. Máme ho zostavený už od majstrovstiev sveta vo Fínsku. Lukáč—Rusnák—Liba spĺňajú tie najprísnejšie kritériá, aké sa dávajú takým formáciám, ako je Larionov útok v ZSSR alebo Gretzkého útok v Edmontone. Črtá sa nám mladý útok, ktorý hráva vedno spolu aj v Jihlave. Rosol—Kameš—Klíma sa v predchádzajúcej sezóne naozaj zlepšil a má šance trvalejšie zostať v našej reprezentácii. Máme tu ešte Pašekov útok s Dudáčkom a Hridnom na kridlach. S nimi už Pašek hrával, poznajú sa teda z minulosti, nuž je tu príležitosť aj pre nich. Nespomenul som ešte smoliara Svozila i ďalších útočníkov, ktorých máme v zálohe a budeme nimi dopĺňať celok v prípade, ak niektorý z hráčov sa zraní alebo zaznamená výkonnostný zostup. Takáto konkurencia v mužstve je dobrá vec, pretože nikto nesmie mať pocit, že má miesto v našom tíme vyárendované...

● Divákov bude iste zaujímať tretí ročník Kanadského pohára, ktorý sa hrá už v septembri. Po Švédskom pohári dostali fanúšikovia „veľké oči" a očakávajú, že obstojíme...

— My by sme tiež chceli obstáť, i keď to nebude ľahké a navyše — skutočne považujeme majstrovstvá sveta v Prahe z nášho pohľadu za dôležitejšie. Ale sme významnými zástupcami európskeho hokeja a v tejto úlohe máme v Kanade svoje ciele. Nezabúdajte, že sovietski hokejisti vyhrali druhý ročník nad Kanadou rozdielom triedy a to sa v Kanade tak ľahko neodpúšťa. Ak si navyše uvedomíme, že zámorský hokej neobstál ani na ZOH v Sarajeve a na olympijské hnutie sa aj v USA a Kanade pozerajú inak ako na majstrovstvá sveta, majú tam európskemu hokeju čo oplácať: Silná tam bude Kanada a napríklad zápas s USA zohráme asi na pôde USA, hoci sa celý turnaj volá Kanadský. Výhoda domáceho prostredia nie je zanedbateľná, takže ideme do jamy levovej. Máme však silný celok, schopný obstáť aj v takýchto ťažkých podmienkach.

● Ste trénerom našej reprezentácie spolu s dr. Ľuďkom Bukačom. Čo znamená v praxi táto spolupráca?

— Ja mám už roky na starosti predovšetkým tréningovú náplň. Teraz, v letných mesiacoch, mi prirodzene, výdatne pomáha i dr. Bukač, ktorý sa inak stará o organizačné otázky a vedie mužstvo priamo v zápase. Práca s reprezentáciou musí byť tímová, jeden človek by všetko nezmohol. Okolo nášho výberu sa netočíme iba my, máme tu i ďalších odborníkov, rehabilitačných pracovníkov a ďalších, ktorí sa starajú o organizačné otázky.

● Nie je ťažké skoncentrovať v letných mesiacoch týchto mladých ľudí, ktorí majú navyše svoje rodiny, starosti, problémy, na hokej, ktorý ich čaká vlastne až na jeseň?

— Nie, nezabúdajte, že ide o typy, ktoré si už na veľkú záťaž zvykli. Pracujeme tu s mladými a prízvukujem inteligentnými ľuďmi, ktorí majú pocit zodpovednosti voči sebe, reprezentácii a okoliu, ktoré ich obklopuje. Systém, ktorý sa tu vytvoril, má už svoju tradíciu, máme za sebou bohaté skúsenosti z minulosti, na ktoré sme nadviazali. Príprave sa venujeme s plnou vážnosťou, čo však neznačí, že si niekedy nezašpásujeme, že nenájdeme správnu hranicu medzi žartom a vážnym prístupom k povinnostiam. Veď ide o mladých ľudí a bez takéhoto prístupu by sa nedalo pokročiť. Môžem len za seba povedať, že sa mi s týmto kolektívom dobre pracuje. Každý vie, kde je jeho miesto a nikto z nich nebude mať výčitky svedomia, že neurobil pre československú reprezentáciu všetko, čo bolo v jeho silách.

TOMÁŠ KRAUS
Snímka: ALEXANDER TÓTH

F1 GRAND PRIX 1984

6. kolo

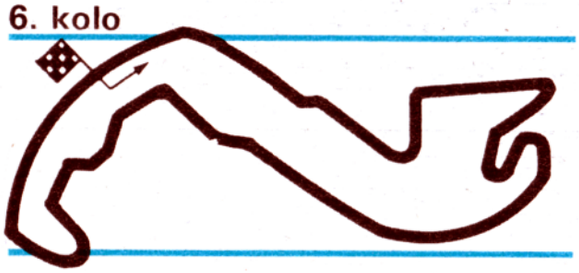

- GRAND PRIX AKO SPOLOČENSKÁ UDALOSŤ
- TAM, KDE SA NEDÁ PREDBIEHAŤ
- BRUNDLEHO NEUVERITEĽNÝ KOTRMELEC
- KAŽDÝ TU UROBÍ CHYBU
- MAJSTER LAUDA V HODINÁCH
- ICKXOV PREDČASNÝ SIGNÁL
- VÍŤAZSTVO PRIPADLO PROSTOVI

KTO ZASTAVÍ MC LARENY

MONAKO. Jeho tohtoročná Grand Prix bola vážne ohrozená. Nie preto, že má jednu z najnepríjemnejších tratí celej série podujatí majstrovstiev sveta, ale preto, že usporiadatelia sa nevedeli dohodnúť s FISA o práve televíznych prenosov.

GP Monaka má dlhú tradíciu, je opradená slávou, honorom. Stala sa však viac udalosťou, na ktorej nikdy nechýba spoločenská smotánka sveta, snobi a vôbec, všetci tí, čo sa považujú za VIP — veľmi dôležité osobnosti, ako sa označujú v angličtine. V prístave pri tejto príležitosti kotvia plachetnice a jachty milionárov, v hoteloch a reštauráciách ceny narastajú na astronomické hodnoty. Veď sa začína udalosť, akej sa len málo čo vyrovná. Čo však jazdci, hlavní aktéri tohto jarmoku? Ani oni si nechcú nechať ujsť takéto podujatie. Napriek tomu, že trať v uliciach Monte Carla už dlho nevyhovuje súčasným monopostom formuly 1, že ide o hazard, že dvadsaťsedem účastníkov tohtoročných GP sa v Monte Carle kvalifikuje na preteky iba dvadsať najrýchlejších, že...

Teda naozaj nejde o naozajstné preteky. Možno, že dávno, v čase ich zrodu, roku 1929 sa v Monte Carle naozaj pretekalo. Lenže vtedy bývalo na štarte menej automobilov, pretekári jazdili jemnejšie, rytierskejšie. Dnes už samotné kvalifikačné tréningy znamenajú viac vzrušenia pre jazdcov i divákov, než samotné preteky.

BRUNDLEHO ROZBÍJAČSKÁ VÁŠEŇ

Pri sobotňajšom tréningu sa Brundleho tyrrell zrazu spriečil na trati a šup do zvodidla. Narazil do ocele takmer kolmo. Automobil sa odrazil ako loptička, preletel do stredu trate a poďho, rovno na pravý bok. Odtrhli sa mu pritom obidve pravé kolesá. Najskôr sa zdalo, že monokok po strašlivom náraze pilota v svojich útrobách rozdrvil. Keď praskot kovu utíchol, Brundle naďalej sedel v kokpite prevráteného vraku. Potom zase sotva kto pochyboval o tom, že má ešte pravé rameno. Keď ho však záchrancovia vyslobodili, živý a zdravý vyskočil a poďho v nohy, do bezpečia. Preskočil zvodidlá, ale potom sa mu podlomili kolená a zostal sedieť v šoku. Maurice Phillippe, konštruktér tyrrellov, zostal pyšný, že monokok, ktorý navrhol, vydržal obrovský náraz a pretekárovi zachránil život.

PEKLO NAD AZÚROVÝM POBREŽÍM

Usporiadatelia dovolili trénovať naraz všetkým prihláseným pretekárom. Trať bola doslova prepchatá monopostami. Tak, že ani jeden z jazdcov nemal skoro možnosť prejsť si okruh naplno. Úplne naplno bez toho, aby nedohnal niektorého z pomalších súperov. Ale na nedeľňajšie preteky bol stanovený počet iba dvadsať jazdcov.

Po štarte sa neočakávalo nič dobré. Veď od rána viseli nad mestom ťažké sivé oblaky a keď sa z nich spustili prúdy vody, nastalo hotové peklo. Po uliciach sa valili potoky a nebolo nádeje, že by sa to všetko zlepšilo. Cote d'Azur!

V tuneli, ktorým prechádza časť trate, však bolo sucho, príjemne. Lenže aj tam sa to všetko zakrátko zmenilo. Keď jazdci vyrazili na tzv. zohrievací tréning, pneumatiky priniesli množstvo vody aj na tento úsek trate. Cesta sa v tuneli zmenila na klzisko. **„Zdalo sa mi, že to tam niekto celé naolejoval,"** vravel Rosberg. **„Trať v tuneli bola taká klzká ako žiadna iná cesta, po ktorej som sa kedy pretekal. Obával som sa iba, aby v prvom kole po štarte nikto na tomto mieste neurobil hodiny. Pre ostatných by to znamenalo katastrofu."**

Usporiadatelia sa rozhodli aspoň čosi zachrániť. Po krátkej úvahe priviezli automobil s cisternou vody a trať v tuneli poumývali, aby tak vytvorili rovnaké podmienky, aké boli na ostatných úsekoch. Malo však význam preteky za takéhoto stavu vôbec odštartovať? V hre boli priveľké peniaze na to, aby niekto podujatie zrušil, a tak sa cirkus predsa len začal.

Automobily s premočeným zapaľovaním prskali, jazdci si skúšali štart, spod kolies sa valili vejáre vodnej triešte, v ktorej sa strácali nasledujúce vozidlá. Monacká GP z roku 1972 sa zdala byť prechádzkou proti tomu, čo malo nasledovať.

Prost pred štartom vyhlásil, že víťazom sa nestane najrýchlejší, ale ten, ktorý urobí najmenej chýb. A chyby vraj urobí každý.

O tri štvrte na štyri bliklo zelené štartovacie svetlo a kolóna vyrazila. Kto bude obeťou prvej zrážky? Haváriám sa totiž nedalo vyhnúť. Prvá sa stala naozaj krátko po štarte. Derek Warwick narazil do bariéry pneumatík a do jeho poškodeného monoposta vrazil tímový kolega Patrick Tambay. Oba renaulty vhodné do šrotu. Tambaya odviezli do nemocnice so zlomeninou ľavej nohy. Prvé metre a dva automobily odpísané. V tom zahol k boxom s poškodeným automobilom Andrea de Cesaris.

Flotilu sedemnástich automobilov viedol Alain Prost, za ním nasledovali Mansell, Arnoux, Alboreto, Lauda, Rosberg, Winkelhock, Laffite, Senna, Fabi, Bellof... Z nich progresívne napredoval Lauda, až prenikol na tretie miesto.

Prekvapujúco dobre jazdili Senna a Bellof. Útoky skúsenejších odrážali bez rešpektu a sami sa púšťali do víťazných súbojov. S. Bellof z posledného miesta prenikol celým pořom jazdcov.

V 10. kole sa Mansell dostal tesne za Prosta a vzápätí na neho zaútočil. Podarilo sa mu ho predísť! Na prvom mieste sa však už udržal iba šesť kôl. Aj on urobil chybu a po náraze vozidla do zvodidiel musel z pretekov odstúpiť. Vidina víťazstva sa mu veľmi rýchle rozplynula. Na prvé miesto opäť prenikol Prost. Že by sa teraz Lauda pokúsil o víťazstvo? Kdeže. Slávneho majstra volantu pri takýchto úvahách položil na lopatky Ayrton Senna. Lauda sa potom v 26. kole stratil zo scény. Na námestí Casino pred Hotelom de Paris sa jeho mclaren dostal do hodín, motor mu zhasol a Laudovi sa ho nepodarilo viac naštartovať.

Senna sa postupne približoval k Prostovi a čihal na svoju príležitosť. Diváci, zväčša skrytí pod strieškami z plastu, nemohli tomu uveriť. A na treťom mieste? Stefan Bellof na tyrrelle. Zrodilo sa ďalšie prekvapenie. Keď na mclarene začali vädnúť brzdy, Prost videl, že útoku Sennu sa neubráni. Rozhodol sa uvoľniť mu miesto. To však bolo 32. kolo a na trati sa rozvinuli červené vlajky. V takom prípade jazdcom oznamujú koniec pretekov. V cieli už čakal Jacky Ickx, riaditeľ podujatia, a s čierno-bielou šachovnicovou vlajkou preteky ukončil. Podmienky sa ešte viac zhoršili. Napriek tomu, že v cieli odmávli prvého Sennu, poradie výsledkov sa podľa pravidiel hodnotí z kola, ktoré bolo pred vyvesením červených vlajok. A vtedy bol na prvom mieste ešte Prost.

Všetci boli hrdinovia. Tí, čo preteky skončili, ale aj tí, čo na ne odštartovali. Podujatie zaiste vstúpi do histórie ako jedno z najdesivejších vôbec.

Tím McLaren zo šiestich Grand Prix vyhral päť, z nich Prost tri. Zastaví vôbec niekto jeho víťazné ťaženie?

N. G.

GRAND PRIX MONAKA

Dátum a miesto usporiadania: 3. júna 1984, Monte Carlo
Počasie: vytrvalý silný dážď
Dĺžka trate: 1 kolo — 3,312 km, 31 kôl — 102,672 km
Počet štartujúcich: 20, počet klasifikovaných: 9
Víťaz: Alain Prost, Francúzsko, McLaren MP 4/2—2, priemerná rýchlosť — 100,775 km/h
Najrýchlejšie kolo: Ayrton Senna, Brazília, Toleman TG 184/2, 1 min, 54,334 s, priemerná rýchlosť — 104,283 km/h
Vlaňajší víťaz: Keke Rosberg, Fínsko, Williams FW 08 C, priemerná rýchlosť — 129,556 km/h
Vlaňajšie najrýchlejšie kolo: Nelson Piquet, Brazília, Brabham BMW BT 52, 1 min 27,283 s, priemerná rýchlosť — 136,603 km/h

VÝSLEDKY

1. Prost, **2.** Senna, **3.** Bellof, **4.** Arnoux, **5.** Rosberg, **6.** de Angelis, **30 kôl: 7.** Alboreto, **8.** Ghinzani, **9.** Laffite

Z PRETEKOV ODSTÚPILI

1. kolo: Tambay a Warwick — havária; **de Cesaris** — havária; **2. kolo:** Cecotto — motor, **10. kolo: Fabi** — nehoda, **13. kolo: Hesnault** — nehoda, **15. kolo: Piquet** — nehoda, **16. kolo: Mansell** — havária, **23. kolo: Winkelhock** — havária, **24. kolo: Lauda** — nehoda, **25. kolo: Patrese** — motor

POSTAVENIE NA ŠTARTE

12 Mansell
Lotus 95 T/2
1 min 22,752 s

7 Prost
McLaren MP 4/2-2
1 min 22,661 s

27 Alboreto
Ferrari 126 C4/074
1 min 22,937 s

28 Arnoux
Ferrari 126 C4/075
1 min 22,935 s

15 Tambay
Renault RE 50/05
1 min 23,414 s

16 Warwick
Renault RE 50/06
1 min 23,237 s

8 Lauda
McLaren MP 4/2-1
1 min 23,886 s

26 De Cesaris
Ligier JS 23/04
1 min 23,578 s

6 Rosberg
Williams FW 09/5
1 min 24,151 s

1 Piquet
Brabham BT 53/5
1 min 23,918 s

14 Winkelhock
ATS D7/1
1 min 24,473 s

11 De Angelis
Lotus 93 T/3
1 min 24,426 s

22 Patrese
Alfa Romeo 184 T/02
1 min 25,101 s

19 Senna
Toleman TG 184/2
1 min 25,009 s

5 Laffite
Williams FW 09/3
1 min 25,719 s

2 Fabi
Brabham BT 53/2
1 min 25,290 s

20 Cecotto
Toleman TG 184/3
1 min 25,872 s

25 Hesnault
Ligier JS 23/02
1 min 25,815 s

4 Bellof
Tyrrell 012/4
1 min 26,117 s

24 Ghinzani
Osella FA 1F/02
1 min 25,887 s

Nekvalifikovali sa: 17 Surer, osella, **3 Brundle,** tyrrell, **23 Cheever,** alfa romeo, **18 Boutsen** arrows, **10 Palmer,** RAM, **21 Baldi,** spirit, **9 Alliot,** RAM

PORADIE MS

	Brazília	J. Afrika	Belgicko	San Marino	Francúzsko	Monako	Súčet bodov
1. Prost	9	6	–	9	–	4,5	28,5
2. Lauda	–	9	–	–	9	–	18
3. Arnoux	–	–	4	6	3	1,5	14,5
4. Warwick	–	4	6	3	–	–	13
5. de Angelis	4	–	2	4	2	0,5	12,5
6. Rosberg	6	–	3	–	1	1	11
7. Alboreto	–	–	9	–	–	–	9
8. Tambay	1	–	–	–	6	–	7
9. Bellof	–	–	1	2	–	2	5
10. Mansell	–	–	–	–	4	–	4
Senna	–	1	–	–	–	3	4
12. Cheever	3	–	–	–	–	–	3
Patrese	–	3	–	–	–	–	3
14. Brundle	2	–	–	–	–	–	2
de Cesaris	–	2	–	–	–	–	2
16. Boutsen	–	–	–	1	–	–	1

PORADIE TÍMOV

1. McLaren — 46,5; **2.** Ferrari — 23,5; **3.** Renault — 20; **4.** Lotus — 16,5; **5.** Williams — 11; **6.** Tyrrell — 7; **7.** Alfa Romeo — 6; **8.** Toleman — 4; **9.** Ligier — 2; **10.** Arrows — 1

Dobré náradie, dobré výsledky

Keď sa človek do niečoho pustí, má iste radosť, keď sa vec podarí. To platí všeobecne a najmä pri práci, ktorú robí ako hobby. Máme na mysli rozličné drobné i väčšie práce na rodinných domoch, chatách, chalupách i automobiloch, ktoré sa robia vo voľných chvíľach po práci a najmä cez víkendy a dovolenky. Sú to práce potrebné a pritom sa človek zamestnáva odlišným spôsobom ako v celotýždennom pracovnom procese.

Aby tento aktívny odpočinok prinášal nielen radosť a uspokojenie z práce, ale i dobré výsledky, chceme vás upozorniť na elektrické ručné náradie, ktoré vám v tom pomôže. Je to dôležitý prostriedok mechanizácie ručných prác a pritom je to náradie ľahké a značne výkonné. Ponúknu vám ho v špeciálnych predajniach ŽELEZIARSTVO, podnikov Domáce potreby a my vás z celého množstva jedno i viacúčelových strojčekov upozorníme na tri prídavné strojčeky k elektrickým vŕtačkám a na dve kosačky na trávu. Elektrická vŕtačka je najčastejším vybavením domácej dielne a v spojení s rozličnými adaptérmi možno zvládnuť spústu prác, ktoré by ináč boli veľmi obtiažne. Tieto nadstavce na vŕtačku nájdu široké uplatnenie medzi majiteľmi rodinných domčekov, domácimi majstrami, chatármi i chalupármi či automobilistami, z ktorých každému pomôžu pri rade nevyhnutných opráv a prác. Preto vám o nich niečo povieme. Pre prídavné strojčeky slúži ako pohonná jednotka niektorá z vŕtačiek radu EV 513 alebo EV 213 D, ku ktorým možno napríklad pripojiť **nadstavec ručnej kotúčovej píly PKR 140.** Ten je určený na drobnejšie stolárske práce pri rezaní rukou a okrem tvrdého i mäkkého dreva ním možno rezať niektoré plastické hmoty a iné mäkké materiály. Nadstavec má univerzálny kotúč s priemerom 140 mm a skladá sa zo skrine, ktorá je upravená na pevné spojenie s elektrickou vŕtačkou a držanie v ruke. Vreteno, uložené vo valivých ložiskách, má na jednej strane unášač a na druhej je upravené na upevnenie pílového kotúča. Ten je upevnený medzi dve príruby, ktoré spolu s korkovým obložením a pružinou tvoria momentovú spojku. Vonkajšia príruba s pružinou, operným čapom a poistným krúžkom tvorí celok, spojený s vretenom pomocou skrutky. Skriňa, z dvoch dielov spojených skrutkami, je otočne upevnená na čape s oceľovou pružinou, ktorá odpružuje dolnú časť nadstavca, aby zuby pílového kotúča boli v čase pokoja kryté. Sánky možno odkloniť od vodorovnej roviny až o 45° a hĺbku rezu (napríklad pri drážkovaní) nastavíme na ľavej strane píly od 0 do 35 mm dorazom, ktorý sa pohybuje v drážke. Západka, ovládaná tlačidlom v rukoväti, zabezpečuje samovoľné vysunutie pílového kotúča a rozperný klin odstraňuje zvieranie kotúča rezaným materiálom. Vodiace pravítko vymedzuje šírku rezaného materiálu a dá sa ľubovoľne posúvať a zaisťovať skrutkou. Maximálne vyloženie pravítka je 120 mm, rozmer sane 250×120 mm, hmotnosť nadstavca 1,5 kg a cena 645 Kčs.

Na priame i tvarové rezanie mäkkého i tvrdého dreva, tvrdej gumy, umelých hmôt i tenkého oceľového plechu, aglomerovaného materiálu (drevotriesky a pod.) i ťažkých a ľahkých neželezných kovov je určená **priamočiara píla PP 50.** Maximálny povolený počet zdvihov je 35/min a závisí od použitej pohonnej jednotky. S priamočiarou pílkou možno rezať mäkké i tvrdé drevo do hrúbky 50 mm, hliník a mäkké zliatiny do 10 mm a oceľový plech do hrúbky 3,5 mm, pričom pri rezaní kovu musia byť použité iné pílové listy. Pracovný zdvih pílového listu je 22 mm a sane možno nakláňať v rozsahu od 0 do 45°. Nadstavec priamočiarej píly sa skladá zo skrine, v ktorej je umiestnené ústrojenstvo, ktoré prevádza pohyb rotačný na pohyb priamočiary. Na jednej strane je skriňa nadstavca upravená na upevnenie na valcovú časť prevodovej skrine elektrickej ručnej vŕtačky a na spodnej časti nadstavca sú sane, ktoré slúžia na navedenie píly do rezu. Na saniach je upevnený gumový nadstavec s rúrkou, do ktorého sa privádza vzduch od vetráka vŕtačky, ktorý odfukuje piliny od pílového listu. Pílový list je vedený rolničkou, ktorá ho súčasne podopiera. Tento nadstavec má rozmery 80×197×175 mm, hmotnosť 1 kg a stojí 680 Kčs.

Taktiež elektrický hoblík uľahčí veľa práce a preto upozorníme na **ručný hoblík HR — 75.** Tento nadstavec, v spojení s elektrickou vŕtačkou, je určený na zrovnávanie plôch a prípadne výrobu polodrážok. Týmto hoblíkom možno zrovnávať drevo a s obmedzením i výrobky z aglomerovaného dreva, ako sú drevovláknité či drevotrieskové materiály, lignocelulózové hmoty a pod. Priemer hrotnice nožov je 55 mm, šírka úberu 76,5 mm a základná hrúbka triesky je 1 mm. S vymedzovacím plechom možno znížiť hrúbku uberanej triesky na 0,5 mm. V hoblíku sú 2 nože a maximálna hĺbka polodrážky je 12 mm. Nadstavec má rozmery 340×136×145 mm, hmotnosť 3,1 kg a stojí 1480 Kčs.

Teraz však už opustíme domácich remeselníkov a venujeme sa záhradkárom, ktorým sme v úvode sľúbili povedať niečo o dvoch kosačkách na trávu. Tie vzbudzujú vždy záujem, pretože nie každý vie kosiť kosou či kosákom a i keď to vie, kosačka to vie lepšie, rýchlejšie a s menšou námahou. Na kosenie trávnatých okrasných i užitkových plôch v záhradkách i parkoch je určená **ručná kosačka trávy RST 450,** ktorá dobre kosí trávu až do výšky 15 cm. Trávu kosí rotujúci kosiaci valec s nastaviteľným nožom a požadovanú výšku strniska možno voliť po 5 mm od 1 do 3,5 cm prebudovaním gombíkov držiaka valčekov do patričného otvoru v bokoch kosačky. Vôľa medzi kosiacim valcom a nastaviteľným nožom je vymedzená skrutkami a pružinami a kosiaci valec i nastaviteľný nôž sú samobrúsiace, takže nevyžadujú prebrusovanie. Odporúčaná pojazdová rýchlosť je 3—4 km/h, takže sa s ňou pohodlne pracuje. Kosačka má šírku záberu 35 cm, celkovú hmotnosť 11 kg, rozmery bez rukoväte 51×23×38 cm a stojí 740 Kčs.

Tí, čo majú v záhrade alebo v jej blízkosti prívod elektrického prúdu, iste uvítajú pomoc, ktorú im pri kosení záhrady poskytne **elektrický žací stroj RE DIU 750.** Ten je určený na kosenie rovných trávnatých plôch, ktoré boli zbavené všetkých cudzích predmetov, ako sú kamene, dróty, halúzky a pod. Pohon stroja zabezpečuje jednofázový elektromotor s výkonom 750 W a stroj má šírku záberu 34 cm. Spúšťa sa ovládacou páčkou na vodiacom držadle a k jeho vybaveniu patrí i 20 m dlhý prívodný kábel opatrený vidlicou vo vyhotovení proti striekajúcej vode. Pripojenie na sieť zaisťuje predlžovací kábel dlhý 5 m, vybavený pohyblivou zásuvkou a vidlicou. Na zber pokosenej trávy je určený zberací kôš, ktorý súčasne chráni obsluhujúceho pri prípadnom odletnutí cudzieho telesa a musí byť pri prevádzke vždy nasadený. Žací stroj je odolný proti striekajúcej vode, ale vystavovať ho zbytočne dažďu alebo striekať ho hadicou je nevhodné. Údržba je veľmi jednoduchá, pretože stačí mazať pojazdové kolesá a záves klapky a samozrejme dbať na to, aby sa nepoškodil kábel. Rotačný žací stroj RE DIU má príkon 1100 W, pracuje na napätí 220 V striedavého prúdu, hmotnosť 27 kg, šírka záberu 34 cm a cena 2130 Kčs.

Kosačky, rovnako ako prídavné strojčeky k vŕtačkám vám predvedú v špeciálnych predajniach ŽELEZIARSTVO, podnikov Domáce potreby a vybratý tovar vám ponúknu i bez hotovosti na účelovú pôžičku.

-pb-

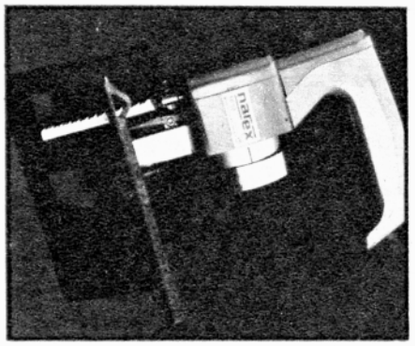

PP 50

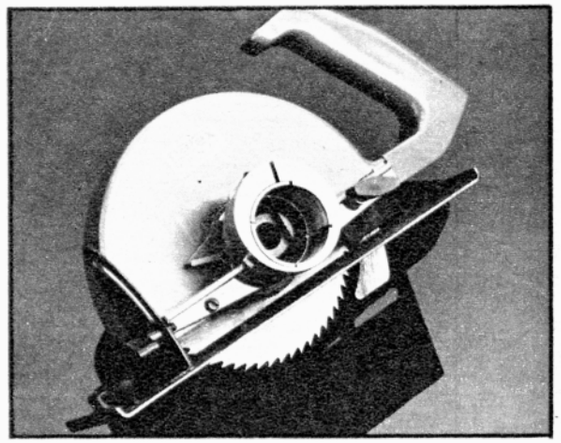

▲ PKR 140

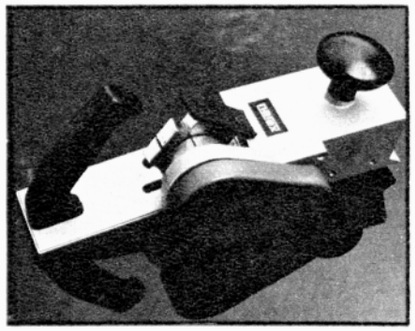

◀ HR 75

RST 450 ▼

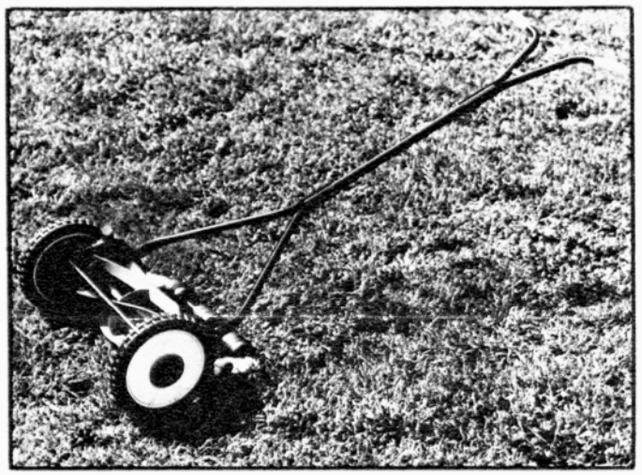

RE DIU 750

poradňa PZ

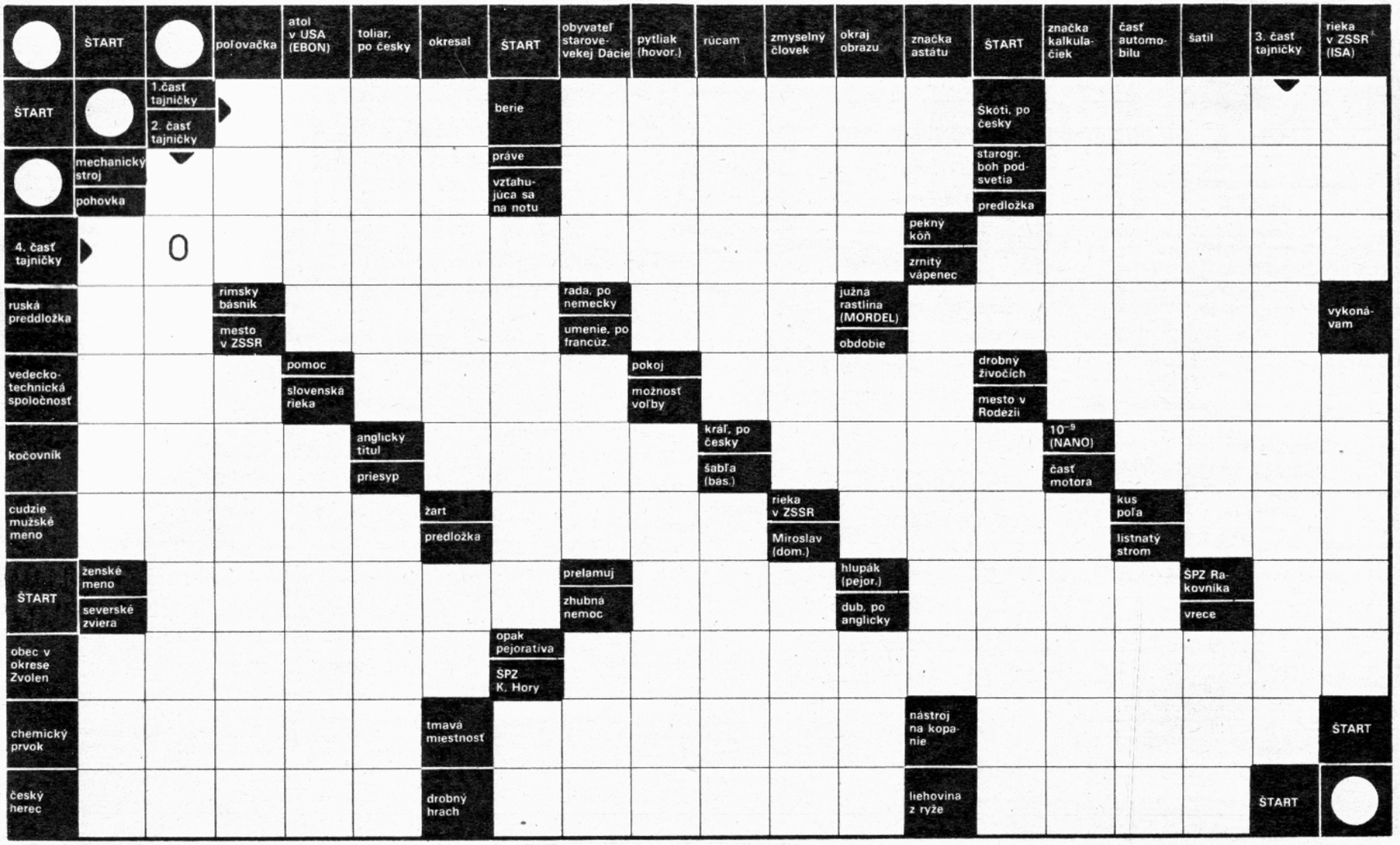

TV šport

16. 7. P
I 18.40 — Telešport
II 20.30 — Športové ozveny
17. 7. U
I 9.00 — Auto-moto revue
18.00 — Športová revue
22.25 — Medzinárodný turnaj v hádzanej mužov, Maďarsko — ČSSR
18. 7. S
I 17.55 — Auto-moto revue
II 18.55 — Medzinárodný turnaj v hádzanej mužov, ČSSR — ZSSR
19. 7. Š
I 16.30 — Galeov pohár, tenis, Mariánske Lázně, 1. deň
II 18.30 — Galeov pohár, tenis, pokračovanie prenosu z I. programu
20. 7. Pi
I 17.30 — Olympijský deň v Berlíne, atletika
22.15 — Galeov pohár, tenis, záznam
II 18.30 — Olympijský deň v Berlíne, atletika
21. 7. So
I 15.00 — Olympijský deň v Postupime, atletika
22.15 — Góly—body—sekundy
II 17.25 — Medzinárodný turnaj v hádzanej mužov, záver v Magdeburgu
21.40 — Záznam športových prenosov: majstrovstvá ČSSR v cestnej cyklistike v Děčíne, majstrovstvá ČSSR v atletike v Prahe, medzinárodná kanoistická regata v Grünau
22. 7. N
I 10.00 — Ťah Športky
14.00 — Letné majstrovstvá ČSSR v plávaní v Prahe, medzinárodná kanoistická regata v Grünau
16.00 — Medzinárodný turnaj v zápasení vo voľnom štýle, Sofia
II 17.00 — Medzinárodná kanoistická regata v Grünau, medzinárodný turnaj vo voľnom štýle, Sofia
20.05 — Kontinentálne finále jednotlivcov na plochej dráhe
20.45 — Majstrovstvá ČSSR v atletike
21.35 — Góly—body—sekundy

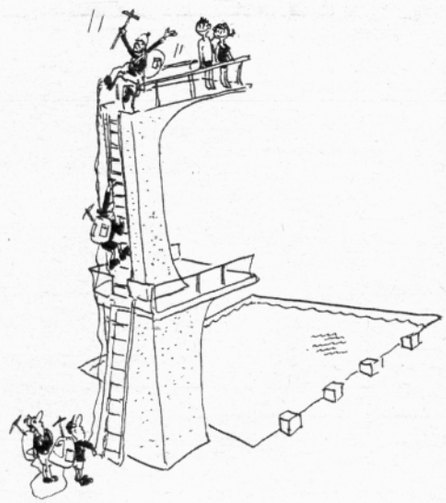

Adolf Skotarenko

Rozlúštenie tajničky z krížovky v čísle 25: **Schudnúť možno aj bez liekov, športovaním.** Knižné odmeny vyhrávajú: **Norbert Majerčík**, Poprad; **Ľuboš Mrva**, Zvolen; **Oľga Ďuržová**, Horná Streda.

Rozlúštenie tajničky z tohto čísla posielajte na adresu redakcie do 14 dní od jeho vyjdenia.

Jednou z najdôležitejších oblastí zvyšovania športovej výkonnosti je rozvoj pohybových schopností. Metodické listy v **č. 7/84 časopisu Tréner** ponúkajú nielen odborníkom vo vzpierani, ale aj ostatným trénerom komplexný pohľad na riešenie tejto problematiky. Autor **(D. Vavrovič)** upozorňuje na najdôležitejšie obdobia rozvoja jednotlivých schopností a na možnosti zvyšovania zaťaženia tak, aby nedošlo k poškodeniu organizmu.

Obsahom tohto čísla sú aj poznatky z olympijských súťaží v Sarajeve **(J. Málinka, P. Krejčí, S. Neveselý, I. Mauer, P. Škvaridlo)**, ďalej od **J. Perútku** výsledky prieskumu o politickovýchovnej práci v ľadovom hokeji, **I. Macáka** o psychológii v tvorivej práci trénera, o vplyve tréningu na srdcovocievnu sústavu **(E. Horniak, M. Hájková)**. Priaznivci kulturistiky tu nájdu postrehy z majstrovstiev ČSSR '84 a štruktúru úvodnej a záverečnej časti tréningovej jednotky.

štart'84

Športový obrázkový týždenník

NOSITEĽ VYZNAMENANIA ZA VYNIKAJÚCU PRÁCU

Vydáva SÚV ČSZTV v slovenskom telovýchovnom vydavateľstve ŠPORT. Adresa vydavateľstva i redakcie: Vajnorská ul. 100/A, 832 58 Bratislava.

● Šéfredaktor JOZEF MAZÁG, zástupcovia šéfredaktora dr. MATEJ SZÉHER a MICHAL KRIŠKO, sekretár redakcie ŠTEFAN ROSIVAL, vedúci fotooddelenia PETER POSPÍŠIL, výtvarní redaktori JOZEF SLOVÁK, VOJTECH SOLČANSKÝ a FRANTIŠEK MAYER.

● Telefóny: Šéfredaktor, zástupcovia šéfredaktora a sekretariát 696-66, 696-74, športovo-zväzové oddelenie 604-23. Ostatné oddelenia a redaktori 692-23, 692-35, 692-40. Telex: 93330. Pražská filiálka: ALEXANDER TÓTH, fotoreportér, Karmelitská 26, 118 00 Praha, telefón 538 119.

● Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Predplatné: na rok 156,— Kčs, na pol roka 78,— Kčs, na štvrť roka 39,— Kčs.

● Nevyžiadané rukopisy a fotografie sa nevracajú. Indexné číslo: 49 751.

štart'84

ZOZNÁMTE SA

SANTILLANA

(Španielsko)

— futbalový reprezentant Španielska
— hráč Realu Madrid

Sláva Realu Madrid je už síce niekoľko rokov na ústupe, v uplynulom ročníku Pohára UEFA sa dokonca kráľovský klub z Madridu musel so súťažou rozlúčiť už v prvom kole (vypadol v súboji so Spartou), ale jeho hráči sú dodnes populárni a známi. Medzi najjagavejšie hviezdy patrí skoro päťdesiatnásobný reprezentant Španielska Carlos Alonso Gonzalez. Neviete, kto to je? Predsa — Santillana. Narodil sa 22. augusta 1952 v mestečku Santillana del Mar a keď v roku 1970 prišiel do Realu Madrid, spoluhráči mu dali prezývku podľa mena rodnej obce.

S futbalom sa zoznámil v Reale Racing Clube Santander, tam ho uvidel jeden zo skautov madridského tímu a priviezol na štadión Santiaga Bernabeua. Trénerom Realu bol v tom čase Miguel Muñoz, terajší tréner reprezentácie. Mladého útočníka zaradil hneď na hrot a — neobanoval. Santillana sa s Realom Madrid stal šesťkrát majstrom Španielska, štyrikrát víťazom v pohári a po jednom raze hral vo finále EPM (vyhral Liverpool) a PVP (vyhral Aberdeen). Dnes je služobne najstarším hráčom nielen materského oddielu, ale aj reprezentácie. V národných farbách debutoval v roku 1975 proti Rumunsku (stretnutie sa skončilo 1:1). V bohatej kariére zažil všetko, slávu i pád. Azda najviac na dne sa cítil v roku 1982, počas majstrovstiev sveta. Vtedy musel svoje miesto v strede útoku prepustiť Satrustegimu. Príležitosť dostal až potom, keď sa reprezentácia prakticky úplne prepadávala. Jeho spoluhráči stratili sebavedomie a ani nová krv nemohla mužstvu pomôcť. Každý bol presvedčený, že Santillana v reprezentácii už dohral svoju úlohu. Lenže tlak verejnosti prinútil odstúpiť z trénerskej funkcie Santamariu a žezlo prevzal Muñoz. Ten Muñoz, ktorý bol jeho prvým trénerom v Madride. Hoci nový tréner prikročil k omladeniu a vyradil nejedného skúseného hráča, do svojho výberu bez váhania povolal Santillanu. Napriek tridsiatke na krku. A on sa mu odvďačil, šiestimi gólmi bol nielen najlepším strelcom tímu v kvalifikácii, ale štyrmi gólmi proti Malte mal vôbec levíí podiel na postupe Španielska na majstrovstvá Európy vo Francúzsku. Ako sa pozerá na prácu dvoch posledných trénerov reprezentácie?

„Santamaria sa príliš držal svojich predstáv a ponechal iba málo priestoru na individuálnu tvorivosť hráčov. Muñoz je skôr ochotný diskutovať, je aj väčším prívržencom otvorenejšieho, útočnejšieho futbalu. Okrem toho je mimoriadne dôsledný. Dnes má na starosti prakticky všetky španielske výbery, dozerá na tréningy, koncepciu hry. Samozrejme, pri rešpektovaní práv trénerov jednotlivých tímov. V príprave na ME sa snažil neponechať nič náhode, podobne už teraz má pripravenú koncepciu práce na majstrovstvá sveta v roku 1986."

Mnoho odborníkov tvrdí, že Santillanovu hru hlavou by bolo možné vyučovať. Pri vysokých loptách je naozaj mimoriadne nebezpečný pred súperovou bránkou, hoci meria iba 175 centimetrov a má hmotnosť 74 kilogramov. „Vôbec sa necítim byť handicapovaný medzi vyššími obrancami. Vo vzduchu sa výškový rozdiel stráca, lebo je dokážem vždy najlepšie odhadnúť správny moment výskoku, čím získavam centimetre. Ako malý chlapec som vždy obdivoval pre túto vlastnosť postavou tiež nie príliš vysokého Kocsisa v drese Barcelony. Aj on dal polovicu svojich gólov hlavou. Keď hráč premešká správny moment odrazu, potom je vo vzdušnom súboji stratený," tvrdí jeden z najlepších hlavičkárov súčasného svetového futbalu.

Otec dvoch detí (má syna i dcéru) je presvedčený, že v Španielsku sa hrá vari najnemilosrdnejší futbal a práve koncoví hráči sú terčom brutálnych zákrokov obrancov. On sám mal šťastie, že za 13 rokov prvoligovej kariéry sa ani raz vážnejšie nezranil. „Keď budem zdravotne v poriadku, rád by som dal bodku za bohatou aktívnou činnosťou po majstrovstvách sveta v Mexiku. Verím v silu španielskeho futbalu, už raz sa konečne musia presadiť nesporné technické prednosti našich hráčov."